SODBA SODIŠČA (veliki senat)
z dne 26. aprila 2005*

V zadevi C-494/01,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 20. decembra 2001,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata R. Wainwright in X. Lewis, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Irski, ki jo zastopa D. O'Hagan, zastopnik, skupaj s P. Charletonom, SC, in z A. Collinsom, BL, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann (poročevalec), C. W. A. Timmermans in A. Rosas, predsedniki senatov, J.-P. Puissochet in R. Schintgen, sodnika, N. Colneric, sodnica, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský, U. Lõhmus in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. julija 2004,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na javni obravnavi 23. septembra 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da:

— Irska s tem, da ni sprejela vseh ukrepov, potrebnih za pravilno izvedbo določb členov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 in 14 Direktive Sveta 75/442/EES z dne 15. julija 1975

o odpadkih (UL L 194, str. 39), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 91/156/EGS z dne 18. marca 1991 (UL L 78, str. 32, v nadaljevanju: Direktiva), ni izpolnila obveznosti iz teh določb;

— Irska s tem, da ni popolno in zadostno odgovorila na zahtevo po podatkih z dne 20. septembra 1999 o dejavnosti v zvezi z odpadki v kraju Fermoy v okrožju Cork, ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES.

Pravni okvir

2 Člen 4 Direktive določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev take predelave ali odstranjevanja odpadkov, da ne ogrožajo zdravja ljudi in brez uporabe postopkov ali načinov, ki bi lahko škodovali okolju, predvsem pa:

— ne predstavljajo tveganja vode, zraka, tal ter rastlin in živali,

— niso moteči zaradi hrupa ali vonjav,

— ne vplivajo škodljivo na krajino ali mesta posebnega pomena.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da prepovejo puščanje, odmetavanje ali nenadzorovano odstranjevanje odpadkov."

3 V skladu s členom 5 Direktive velja:

„1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, če je potrebno ali priporočljivo, tudi v sodelovanju z drugimi državami članicami, da vzpostavijo celovito in primerno omrežje obratov za odstranjevanje, pri tem pa upoštevajo najboljšo razpoložljivo tehnologijo brez čezmernih stroškov. Omrežje mora Skupnosti kot celoti omogočiti, da postane samozadostna pri odstranjevanju odpadkov, državam članicam pa, da se temu cilju približujejo posamezno, ob upoštevanju geografskih razmer ali potrebe po specializiranih obratih in napravah za nekatere vrste odpadkov.

2. Omrežje mora tudi omogočiti odstranitev odpadkov v enem od najbližjih primernih obratov z uporabo najprimernejših načinov in tehnologij, da bi zagotovili visoko raven varstva okolja in javnega zdravja."

4 Člen 8 Direktive določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da imetnik odpadkov:

— preda svoje odpadke zasebnemu ali javnemu zbiralcu odpadkov ali podjetju, ki izvaja postopke, naštete v prilogah IIA ali B,

ali

— sam predela ali odstrani odpadke v skladu z določbami te direktive."

V členu 9 Direktive je določeno:

„1. Za izvajanje členov 4, 5 in 7 mora podjetje, ki izvaja postopke, določene v Prilogi IIA, pridobiti dovoljenje pristojnega organa iz člena 6.

Takšno dovoljenje zajema:

— vrste in količine odpadkov,

— tehnične zahteve,

— potrebne varnostne ukrepe,

— mesto odstranjevanja,

— način obdelave.

2. Dovoljenja je mogoče izdati za določeno obdobje, lahko so obnovljiva, lahko se zanje zahteva izpolnjevanje pogojev in obveznosti ali se lahko zavrnejo, predvsem če je predvideni način odstranjevanja nesprejemljiv z vidika varstva okolja."

6 Člen 10 Direktive določa:

„Za izvajanje člena 4 mora podjetje, ki izvaja ukrepe, navedene v Prilogi IIB, pridobiti dovoljenje."

7 V členu 12 Direktive je določeno:

„Podjetja, ki poklicno zbirajo ali prevažajo odpadke ali ki urejajo odstranjevanje ali predelavo odpadkov za druge (posredniki), se vpišejo v evidenco pri pristojnih organih, kadar ne potrebujejo dovoljenja."

8 Člen 13 Direktive določa:

„Pristojni organi morajo redno ustrezno pregledovati podjetja, ki izvajajo ukrepe, navedene v členih 9 do 12."

9 V členu 14 Direktive je določeno:

„Vsa podjetja iz členov 9 in 10 morajo:

— voditi evidenco o količini, naravi, izvoru, in če je to pomembno, nadaljnjem ravnanju, pogostosti zbiranja, načinu prevoza in obdelave za odpadke iz Priloge I in postopke iz Priloge IIA ali IIB,

— na zahtevo te podatke posredujejo pristojnim organom iz člena 6.

Države članice lahko tudi zahtevajo, da povzročitelji odpadkov ravnajo v skladu z določbami tega člena."

10 Prilogi IIA in IIB k Direktivi zajemata povzeta postopkov odstranjevanja odpadkov ter postopkov predelave odpadkov, ki se izvajajo v praksi.

Predhodni postopek

11 Na Komisijo so bile naslovljene tri pritožbe, ki zadevajo Irsko. Prva se je nanašala na odlaganje odpadkov od gradnje in rušenja na močvirnatem območju v kraju Limerick (v nadaljevanju: pritožba 1997/4705). Druga je navajala skladiščenje

organskih odpadkov v lagune v kraju Ballard, Fermoy, v okrožju Cork, in odstranjevanje teh odpadkov z raztresanjem ali razlivanjem s strani zasebnega upravljavca brez dovoljenja (v nadaljevanju: pritožba 1997/4792). Tretja se je nanašala na skladiščenje s strani zasebnega upravljavca brez dovoljenja različnih odpadkov v kraju Pembrokestown, Whiterock Hill, v okrožju Wexford (v nadaljevanju: pritožba 1997/4847).

12 Komisija je 30. oktobra 1998 na Irsko naslovila opomin v zvezi z navedenimi pritožbami. Temu je 14. julija 1999 sledilo obrazloženo mnenje v zvezi s pritožbama 1997/4705 in 1997/4792, v katerih se tej državi članici očita kršitev členov 4(2), 9 in 10 Direktive. Irska je bila pozvana, naj sprejme ukrepe, potrebne za uskladitev z navedenim mnenjem v dveh mesecih od njegove vročitve.

13 Irska je v odgovorih z dne 7. oktobra in 23. novembra 1999 ugovarjala vsakršni neizpolnitvi obveznosti v zvezi s pritožbama, navedenima v prejšnji točki.

14 Na Komisijo je bilo med drugim naslovljenih pet drugih pritožb glede Irske. V prvi od teh je bilo prijavljeno nezakonito obratovanje mestnega odlagališča v kraju Powerstown v okrožju Carlow od leta 1975 naprej (v nadaljevanju: pritožba 1999/4351). Druga se je nanašala na nezakonito odlaganje odpadkov (gradbeni odpadni material) in obratovanje zasebne naprave za obdelavo odpadkov na zelenem območju na polotoku Poolbeg v Dublinu (v nadaljevanju: pritožba 1999/4801). Tretja se je nanašala na nezakonito obratovanje dveh mestnih odlagališč v krajih Tramore in Kilbarry v okrožju Waterford (od leta 1939 oziroma od leta 1970 naprej), ki sta bili ob varovanih območjih in/ali vanje posegali (v nadaljevanju: pritožba 1999/5008). Četrta se je nanašala na nezakonito obratovanje naprav zasebnega subjekta za obdelavo odpadkov v opuščenih kamnolomih v krajih

Lea Road in Ballymorris, Portarlington, v okrožju Laois od asemdesetih let naprej (v nadaljevanju: pritožba 1999/5112). Peta pritožba se je nanašala na nezakonito obratovanje mestnega odlagališča v Drumnabodenu v okrožju Donegal (v nadaljevanju: pritožba 2000/4408).

15 Komisija je 25. oktobra 2000 na Irsko naslovila pisni opomin, ki je temeljil na navedenih pritožbah in podatkih, ki jih je prejela v okviru preiskav teh pritožb.

16 Komisija je poleg tega prejela štiri druge pritožbe proti Irski, prvo v zvezi z nezakonitim obratovanjem zasebne naprave skladiščenja in obdelave odpadkov v kraju Cullinagh, Fermoy, v okrožju Cork (v nadaljevanju: pritožba 1999/4478). Druga se je nanašala na odlaganja subjekta odpadkov od rušenja in gradbenih odpadkov na območju ob morju v kraju Carlingford Lough, Greenore, v okrožju Louth od leta 1990 naprej (v nadaljevanju: pritožba 2000/4145). Tretja se je nanašala na posplošeno zbiranje odpadkov s strani zasebnih podjetij brez dovoljenja ali registracije, ki ni bilo podrejeno nadzoru, v kraju Bray v okrožju Wicklow (v nadaljevanju: pritožba 2000/4157). Četrta pritožba se je nanašala na nedovoljena odlaganja različnih odpadkov, zlasti od rušenja in gradnje, na štirih močvirnatih območjih v okrožju Waterford, in sicer v krajih Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner in Castletown (v nadaljevanju: pritožba 2000/4633).

17 Komisija je 17. aprila 2001 na Irsko naslovila nov pisni opomin, ki se je nanašal na te štiri pritožbe in s katerim jo je opomnila na opomin z dne 25. oktobra 2000.

18 Ker Komisija ni prejela nobenega odgovora na zahtevo za predložitev podatkov z dne 20. septembra 1999, naslovljeno na Irsko v zvezi s pritožbo 1999/4478, je 28. aprila 2000 tej državi članici poslala pisni opomin, v katerem se je sklicevala na kršitev člena 10 ES.

19 Komisija je 26. julija 2001 na Irsko naslovila obrazloženo mnenje, v katerem je povzela preizkus dvanajstih zgoraj navedenih pritožb, pri čemer se je sklicevala na opomine z dne 30. oktobra 1998, 28. aprila in 25. oktobra 2000 ter z dne 17. aprila 2001 in tudi na obrazloženo mnenje z dne 14. julija 1999. Komisija je tej državi članici očitala, da ni izpolnila obveznosti sprejetja vseh ukrepov, potrebnih za pravilno izvedbo členov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 in 14 Direktive, in ukrepov, ki izhajajo iz člena 10 ES, ter jo pozvala, naj sprejme ukrepe, potrebne za uskladitev z navedenim mnenjem v dveh mesecih od njegove vročitve.

20 Komisija je v tem mnenju navedla, da omenjene pritožbe niso bile edini primer nespoštovanja Direktive in da si je pridržala zlasti pravico, da upošteva druge primere za opis splošnih neizpolnitev obveznosti pri izvedbi določb Direktive, ki jih očita irskim oblastem.

21 Komisija je vložila to tožbo, ker je menila, da se Irska ni uskladila z obrazloženima mnenjema z dnema 14. julija 1999 in 26. julija 2001.

Tožba

Kršitve Direktive

Predmet tožbe, datum, ki ga je treba upoštevati pri presoji, kdaj so se zgodile zatrjevane neizpolnitve obveznosti, in dopustnost nekaterih očitkov Komisije

22 Komisija za uvod navaja, da je bil zaradi postopka zaradi neizpolnitve obveznosti, ki je bil uveden glede Irske, ter poznejšega sprejetja Waste Managment Act 1996

(zakon o ravnanju z odpadki leta 1996, v nadaljevanju: WMA 1996) in njegovih izvedbenih predpisov, zakona, ki je bil namenjen zlasti temu, da bi se postopki v zvezi z odpadki, ki jih vodijo lokalni organi (v nadaljevanju: občinski odpadki), podredili sistemu dovoljenj, ki jih izdaja Environmental Protection Agency (agencija za varstvo okolja, v nadaljevanju: EPA), pravni okvir ravnanja z odpadki v tej državi članici bistveno izboljšan. Poleg neizvršitve prenosa člena 12 Direktive naj bi bil torej cilj tega postopka zlasti, da se ugotovi, da irske oblasti ne izpolnjujejo obveznosti doseganja ciljev, ki jih imajo zaradi nezagotovitve konkretne izvedbe določb te direktive.

23 Komisija glede tega navaja, da je namen tožbe ugotovitev neizpolnitve obveznosti, ne le zaradi neizpolnitev, opaženih v posebnih primerih, na katere se nanaša dvanajst pritožb, navedenih v točkah 11, 14 in 16 te sodbe, ampak prav tako ter bolj bistveno zaradi splošnosti in trajnosti nezadostnosti, ki označujejo konkretno izvedbo Direktive na Irskem in katerih opis so prav tako posebni primeri, izpostavljeni v teh pritožbah. Šlo naj bi za to, da se v tej državi članici zagotovi popolno priznanje in izvedba nepretrgane verige odgovornosti za odpadke, ki jih Direktiva določa tako, da zahteva, da se imetniki znebijo svojih odpadkov pri določenih subjektih, da so subjekti, ki zbirajo te odpadke ali ravnajo z njimi, podrejeni sistemu dovoljenja, registracije in nadzora, ter da je prepovedano puščanje, odmetavanje ali nenadzorovano odstranjevanje odpadkov.

24 Komisija meni, da naj bi bila na podlagi okoliščine, da je cilj tožbe zlasti razkritje slabih sistematičnih upravnih postopkov, upravičena predložiti nove dokaze za obstoj navedenih postopkov in njihove trajnosti. Dejstvo, da naj bi bilo v nekaterih konkretnih primerih, ki jih razkriva Komisija, na koncu izdano dovoljenje ali da naj bi bili izvršeni nekateri ukrepi pred iztekom roka, določenega v obrazloženem mnenju, naj ne bi odločilno vplivalo na neizpolnitev obveznosti, ki je povezana z obstojem takih postopkov.

25 Irska vlada meni, da mora biti predmet spora omejen na dvanajst pritožb, na katere se Komisija sklicuje v navedenem obrazloženem mnenju. Na eni strani naj se tožba ne bi mogla sklicevati na druga dejstva in pritožbe, ki ob predhodnem postopku niso bile sporočene Irski, in na drugi strani naj Komisiji ne bi bilo dovoljeno, da bi iz preizkusa posebnih pritožb izvedla splošne sklepe z domnevami o sistematičnih neizpolnitvah te države članice.

26 Obstoj morebitne neizpolnitve obveznosti bi bilo sicer treba presojati v primerjavi s položajem, kot je bil na dan izteka dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju z dne 26. julija 2001.

27 Glede na te različne vidike je treba glede predmeta tega spora najprej navesti, da Komisiji brez vpliva na njeno obveznost, da mora v vsakem primeru izpolniti dokazno breme, ki ga nosi, nič *a priori* ne preprečuje, da ne bi sočasno ugotavljala neizpolnitve določb Direktive zaradi ravnanja organov države članice glede konkretnih primerov, ki so opredeljeni na poseben način, in neizpolnitve navedenih določb zato, ker naj bi ti organi sprejeli splošni postopek, ki nasprotuje tem določbam, ponazoritev česar naj bi bili navedeni posebni primeri.

28 Dovoljeno je namreč, da je upravni postopek predmet ničnostne tožbe, če dovolj dolgo traja in je splošen (glej zlasti sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-387/99, Recueil, str. I-3751, točka 42 in navedena sodna praksa).

29 Drugič, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, je treba obstoj neizpolnitve presojati v odvisnosti od položaja države članice ob izteku roka iz obrazloženega mnenja (glej zlasti sodbo z dne 12. junija 2003 v zadevi Komisija proti Španiji, C-446/01, Recueil, str. I-6053, točka 15).

30 V obravnavanem primeru je Komisija, čeprav se je Irski očitalo, da se ni prilagodila obrazloženima mnenjema z dne 14. julija 1999 in 26. julija 2001 v rokih, določenih v njih, v odgovor na pisno vprašanje Sodišča navedla, da je bilo drugo od teh mnenj namenjeno temu, da utrdi in združi vse dokaze in utemeljitve, ki sta jih stranki prej izmenjali, ter da je zato nadomestilo prvo.

31 V teh pogojih je treba neizpolnitve obveznosti, ki jih je navedla Komisija, presojati glede na položaj ob izteku dvomesečnega roka iz obrazloženega mnenja z dne 26. julija 2001 (v nadaljevanju: obrazloženo mnenje iz leta 2001).

32 Iz tega izhaja, da Sodišče res ne more ugotoviti, da Irska ni izpolnila obveznosti iz Direktive glede konkretnega položaja, če se dokaže, da je na dan izteka navedenega roka popravila nezadostnosti, ki ji jih je očitala Komisija. Po drugi strani, kot upravičeno trdi Komisija, če je namen tožbe tudi ugotovitev splošne neizpolnitve obveznosti pristojnih nacionalnih organov, okoliščina, da so bile navedene nezadostnosti v tem ali drugem posebnem primeru popravljene, nujno ne pomeni prenehanja splošnega in nepretrganega ravnanja teh organov, ki bi ga glede na primer dokazovale take posebne nezadostnosti.

33 Tretjič, opozoriti je treba, da je v okviru postopka zaradi neizpolnitve obveznosti predmet predhodnega postopka, da se zadevni državi članici ponudi priložnost, da se podredi obveznostim, ki jih ima po pravu Skupnosti, in da izkoristi pravico do obrambe zoper očitke Komisije (glej zlasti sodbo z dne 24. junija 2004 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-350/02, ZOdl., str. I-6213, točka 18 in navedena sodna praksa).

34 Pravilnost tega postopka je glavno jamstvo, ki ga Pogodba ES želi doseči ne le za varstvo pravic zadevne države članice, ampak tudi za zagotovitev, da bo predmet morebitnega sodnega postopka spor, ki bo jasno določen (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nizozemski, točka 19 in navedena sodna praksa).

35 Predmet tožbe, ki je bila sprožena na podlagi člena 226 ES, je torej omejen s predhodnim postopkom iz te določbe. Obrazloženo mnenje Komisije ter tožba morata temeljiti na istih trditvah in razlogih, tako da Sodišče ne more obravnavati očitka, ki ni bil naveden v obrazloženem mnenju, ki mora vsebovati koherentno in podrobno obrazložitev razlogov, ki so Komisijo prepričali, da zadevna država članica ni izpolnila ene od obveznosti iz Pogodbe (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nizozemski, točka 20 in navedena sodna praksa).

36 Iz tega izhaja, da namen Komisije ne more biti, da se ugotovi, da Irska ni izpolnila posebnih obveznosti iz Direktive, ki se nanašajo na poseben dejanski primer, ki ni bil naveden v okviru predhodnega postopka. Tak posebni očitek je nujno treba navesti v predhodnem postopku, da bi zadevna država članica imela možnost, da popravi tako prikazan konkreten položaj ali da v zvezi s tem predstavi svojo obrambo, ker bi taka obramba lahko pripeljala do tega, da bi Komisija preklicala navedeni očitek in/ali prispevala k omejitvi predmeta spora, o katerem bi morda odločalo Sodišče.

37 Po drugi strani predložitev dodatnih dokazov, katerih namen je podpreti splošnost in ustaljenost navedene neizpolnitve, v postopku pred Sodiščem načeloma ni izključena, če je cilj tožbe razkriti splošno neizpolnitev določb Direktive zaradi sistematične in trajne popustljivosti irskih organov glede položajev, ki niso v skladu s to direktivo.

38 Opozoriti je treba, da lahko Komisija v tožbi navede svoje začetne očitke, če ne spremeni predmeta spora. Vendar Komisija s tem, da predloži nove elemente, ki naj bi ilustrirali očitke, ki jih je navedla v obrazloženem mnenju zaradi splošne neizpolnitve določb Direktive, ne spremeni predmeta spora (glej primerjalno sodbo z dne 12. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-328/02, neobjavljena v ZOdl., točki 32 in 36).

39 Komisija je v obravnavanem primeru v nasprotju s trditvami irske vlade, v utemeljitev tožbe lahko veljavno navedla dejstva v zvezi z masovnimi, včasih nevarnimi nezakonitimi odlaganji odpadkov v okrožju Wicklow, da bi opisala odkrite splošne neizpolnitve, čeprav ta odlaganja niso bila navedena v predhodnem postopku in se je z njimi seznanila po izdaji navedenega obrazloženega mnenja.

Dokazno breme

40 Irska vlada je v obrambo navedla številne ugotovitve v zvezi z dokaznim bremenom. Tako je zlasti podvomila v resničnost številnih dejstev, ki jih je Komisija navedla po koncu preiskav o dvanajstih pritožbah, ki so bile naslovljene nanjo. Ta vlada je prav tako navedla, da Komisija, ki domneva, da Irska sistematično ni izpolnjevala obveznosti, ni upravičena iz preizkusa teh posebnih pritožb izvesti splošnih sklepov.

41 Glede tega je treba spomniti, da mora Komisija v okviru postopka zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES dokazati obstoj navedene neizpolnitve. Komisija mora Sodišču predložiti dokaze, ki jih to potrebuje, da preveri obstoj te neizpolnitve brez sklicevanja na kakršno koli domnevo (glej zlasti

sodbi z dne 25. maja 1982 v zadevi Komisija proti Nizozemski, Recueil, str. 1791, točka 6, in z dne 12. septembra 2000 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-408/97, Recueil, str. I-6417, točka 15).

42 Vendar so države članice na podlagi člena 10 ES dolžne Komisiji olajšati njeno nalogo po členu 211 ES, da nadzoruje uporabo določb Pogodbe in določb, ki so jih sprejele institucije na podlagi Pogodbe (zgoraj navedeni sodbi z dne 25. maja 1982 v zadevi Komisija proti Nizozemski, točka 7, in z dne 12. septembra 2000 v zadevi Komisija proti Nizozemski, točka 16).

43 Ker gre za preizkus pravilne uporabe nacionalnih določb za zagotovitev dejanske izvedbe Direktive v praksi, je v tem pogledu treba upoštevati dejstvo, da je Komisija, ki v tem primeru ni pristojna za preiskavo, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 53 sklepnih predlogov, v veliki meri odvisna od dokazov, ki jih predložijo morebitni pritožniki in zadevna država članica (po analogiji glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nizozemski z dne 12. septembra 2000, točka 17).

44 Iz tega izhaja, da mora država članica, kadar je Komisija predložila dovolj dokazov, ki odkrivajo nekatere dogodke na ozemlju te države članice, vsebinsko in podrobno izpodbijati predložene podatke ter njihove posledice (v tem smislu glej sodbo z dne 9. novembra 1999 v zadevi Komisija proti Italiji, imenovana „San Rocco“, C-365/97, Recueil, str. I-7773, točki 84 in 86).

45 V takih okoliščinah morajo nacionalne oblasti v duhu lojalnega sodelovanja najprej začeti s potrebnimi preverjanji na kraju samem v skladu z dolžnostjo vsake države članice, na katero opozarja točka 42 te sodbe, da bi olajšale splošno nalogo Komisije (zgoraj navedena sodba San Rocco, točka 85).

46 Kadar se Komisija sklicuje na podrobne pritožbe, ki razkrivajo ponavljajoče se neizpolnitve obveznosti iz določb Direktive, mora zadevna država članica konkretno prerekati dejstva, navedena v pritožbah (glej po analogiji sodbo z dne 22. septembra 1988 v zadevi Komisija proti Grčiji, 272/86, Recueil, str. 4875, točka 19).

47 Tudi kadar Komisija predloži dovolj dokazov, ki razkrivajo, da so organi države članice razvili ponavljajočo se in vztrajno prakso, ki je v nasprotju z določbami Direktive, mora ta država članica vsebinsko in podrobno izpodbijati predložene podatke ter njihove posledice (glej po analogiji zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Grčiji z dne 22. septembra 1988, točka 21, in San Rocco, točki 84 in 86).

Dejstva v zvezi s pritožbami, ki jih je preiskala Komisija

48 Kot izhaja iz točk od 11 do 21 te sodbe, se Komisija v tožbi sklicuje zlasti na ravnanje irskih organov v različnih konkretnih primerih, preiskanih zaradi dvanajstih pritožb, ki so jih vložili posamezniki. Ker je Irska prerekala dejanske okoliščine, na katere se sklicuje Komisija, je treba preveriti, ali so bile pravno zadostno dokazane.

— Odlaganja odpadkov v kraju Limerick (pritožba 1997/4705)

49 Komisija navaja, da je Limerick Corporation, lokalni organ, zadolžen za izvedbo zakonodaje o odpadkih, v letu 1997 dopuščal odlaganja odpadkov od gradnje in rušenja na močvirnatem območju v kraju Limerick. V ostalem navaja, da je EPA v

dopisu z dne 23. januarja 1998 potrdila, da taka odlaganja pomenijo predelavo brez dovoljenja. Navedeni odpadki naj ne bi bili popolnoma odstranjeni, medtem ko naj bi se z odlaganji nadaljevalo na tem območju in na drugih močvirnatih območjih v njegovi bližini.

50 Komisija se v zvezi s tem sklicuje na pritožbo 1997/4705. Poleg navedenega dopisa EPE je predložila fotografske negative pritožnika, ki prikazujejo griče odpadkov sredi močvirskega rastlinja, časopisne članke, ki potrjujejo, da so bili primeri odlaganja odpadkov na močvirnatih območjih v kraju Limerick brez dovoljenja splošno znani, ter fotografije pritožnikov iz leta 2002, ki potrjujejo prisotnost odpadkov od rušenja in gradnje na navedenih močvirnatih območjih.

51 Irska vlada odgovarja, da so bili, kot navaja Limerick Corporation, oktobra 1997 na območje, ki ga navaja pritožba 1997/4705, pomotoma odvrženi samo trije tovori tovornjaka in da so bili odpadki odstranjeni nekaj ur po tem. Očitana dejstva naj ne bi bila dokazana, še zlasti na dan izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001. Glede poznejših odlaganj na območju iz te pritožbe navedena vlada navaja, da je njihov obseg majhen, in zagotavlja, da bodo hitro odstranjeni. Druga odlaganja, ki jih navaja Komisija v okviru tega postopka, naj ne bi bila odločilna ter naj bi se izvršila zaradi zasutja in ureditve. Glede projekta zasutja za ureditev športnih infrastruktur naj bi bilo stališče EPE v skladu z irsko zakonodajo, ki do 20. maja 1998 ni zahtevala dovoljenja pri predelavi odpadkov.

52 V obravnavanem primeru Sodišče ob upoštevanju podrobne narave pritožbe 1997/4705 in dokazov, ki jih je predložila Komisija, kot izhaja iz točk od 42 do 47 te sodbe, meni, da se irska vlada ne more umakniti pred ne posebej dokazanimi

trditvami Limerick Corporation ali se zadovoljiti z navedbami, da očitana dejstva niso dokazana oziroma da so bila kazniva odlaganja odpadkov izvršena v okviru načrtovane politike predelave ali ureditve infrastruktur, ne da bi vsebinsko in podrobno izpodbijala podatke, ki jih je predložila Komisija, ter ne da bi podprla svoje trditve s konkretnimi dokazi.

53 V nasprotju s predlogi irske vlade so vsi dokazi, ki jih je predložila Komisija, upoštevni za utemeljitev njenega očitka o vztrajnem dopuščanju lokalnih organov v zvezi z odlaganji odpadkov brez dovoljenja na močvirnata območja v bližini kraja Limerick.

54 Sodišče ob upoštevanju zgoraj navedenega meni, da iz dokazov, navedenih v točki 50 te sodbe, pravno zadostno izhaja, da je pristojni lokalni organ v letu 1997 dopuščal odlaganja brez dovoljenja odpadkov od gradnje in rušenja na močvirnatem območju v kraju Limerick, da so se taka odlaganja na tem območju nadaljevala zlasti med tem postopkom in da so bila izvršena prav tako druga odlaganja na drugih močvirnatih območjih v njegovi bližini. Prav tako je dokazano, da je EPA v dopisu z dne 23. januarja 1998, naslovljenim na Limerick Corporation, potrdila, da naj na podlagi irske zakonodaje, ki je veljala v tistem obdobju, za taka odlaganja ne bi bilo potrebno dovoljenje, če so bila izvršena za predelavo.

55 Irska vlada ne prereka dejstva, da imajo navedena močvirnata območja poseben ekološki pomen, kar je dovolj razvidno iz spisa, zlasti iz okoliščine, da se je načrtovalo, da bi bilo eno izmed teh uvrščeno kot posebno ohranitveno območje iz Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7). Iz fotografij, časopisnih člankov Komisije in dopisa Department of Arts, Heritage, Gaeltacht and the Islands z dne 8. decembra 1997 izhaja, da so bila navedena močvirnata območja močno poškodovana.

– Nezakonite površinske zajezitve in raztresanja ali razlivanja odpadkov v kraju Ballard, Fermoy, v okrožju Cork (pritožba 1997/4792)

56 Komisija navaja, da je svet okrožja Cork, pristojni organ na področju odpadkov, od leta 1990 naprej dopuščal, da zasebni subjekt brez dovoljenja izvršuje postopke skladiščenja organskih odpadkov na veliko v lagunah kraja Ballard in odstranjevanja teh odpadkov z raztresanjem ali razlivanjem, ne da bi zagotovil prenehanje teh postopkov in njihovo kaznovanje. Poleg tega naj bi bile zadevne infrastrukture zgrajene brez zahtevanega urbanističnega dovoljenja, ki naj bi bilo izdano leta 1998, in s tem olajšalo nadaljevanje navedenih postopkov.

57 V odgovoru na tožbo je irska vlada priznala, da je bilo za postopke skladiščenja in raztresanja ali razlivanja, s katerimi je začel zadevni subjekt, potrebno dovoljenje. Vseeno meni, da je svet okrožja Cork ravnal primerno. Ta organ naj bi namreč aprila 1992 ugotovil, da se očitane dejavnosti niso več izvrševale. Ker so se te ponovno začele, naj bi navedeni organ med letom 1996 sprejel ukrepe za zagotovitev prenehanja vsakega ponovnega odlaganja v zadevne lagune. Ker je ob nadzoru, izvedenem avgusta 2001, vendarle ocenil, da so se postopki raztresanja ali razlivanja ponovili, naj bi bil svet okrožja Cork sprožil sodni postopek, ki se je marca 2002 končal z naložitvijo globe kršilcu v višini 1800 EUR. Vsako nezakonito odlaganje naj bi od takrat naprej prenehalo, še vedno obstoječi odpadki pa naj bi bili odstranjeni.

58 V repliki Komisija zatrjuje, da zadevni postopki nikdar niso prenehali. V ta namen je predložila različne dopise, izmed katerih je nekatere izdal svet okrožja Cork, ki je povzročil, da so se odpadki odlagali v kraju Ballard najmanj do junija 2002. Poleg tega naj bi bila odgovornemu subjektu naložena le sankcija zaradi neposredovanja podatkov nepredložitve svetu.

59 Ne da bi prerekala to zadnjo navedbo Komisije, irska vlada v dupliki, vloženi v sodnem tajništvu Sodišča 10. januarja 2003, navaja, da svet okrožja Cork preučuje možnost za pregon zadevnega subjekta. Odstranitev odpadkov, ki so še zmeraj na zadevnem mestu, naj bi bila sicer skorajšnja.

60 Glede na zgoraj navedeno Sodišče meni, da je pravno zadostno dokazano, da so med letom 1990 in najmanj junijem 2002 v kraju Ballard v okrožju Cork, na pobudo zasebnega subjekta potekali številni nezakoniti postopki raztresanja ali razlivanja in/ali površinskih zajezitev odpadkov, ne da bi pristojni organi sprejeli potrebne ukrepe za preprečitev teh postopkov in ne da bi bili ti postopki sankcionirani. Sicer se ne izpodbija, da so bile ohranjene infrastrukture, potrebne za te postopke, čeprav niso imele zahtevanega urbanističnega dovoljenja, in da so pristojni organi leta 1998 izdali tako dovoljenje, ki je dovolilo ohranitev teh infrastruktur.

— Nezakoniti postopki skladiščenja odpadkov v kraju Pembrokestown, Whiterock Hill, v okrožju Wexford (pritožba 1997/4847)

61 Komisija navaja, da je zasebni subjekt v kraju Pembrokestown med letoma 1995 in 2001 začel s postopki skladiščenja odpadkov, kljub trem odločbam District Court v letih 1996 in 1997, v katerih so mu bile naložene zaporedne globe 100 IEP in dvakrat 400 IEP, kar naj bi potrjevalo zlasti neustreznost naloženih kazni. Poleg tega naj bi bližnji prebivalci opozorili na občutne škodljive vplive teh postopkov, o katerih je bil svet okrožja Wexford obveščen, kot izhaja zlasti iz njegove odločbe z dne 23. februarja 1996, predložene s strani Komisije, s katero je bila zavrnjena zahteva za urbanistično dovoljenje v zvezi z zadevnim mestom.

62 Po mnenju irske vlade so bile te kazni v skladu z določbami European Communities (Waste) Regulations (1979), ki so veljale v obdobju, ko so bila storjena očitana dejanja, in ki so določale, da so se lahko na podlagi skrajšanega postopka naložile globe največ 600 IEP in/ali kazen zapora največ šestih let. Zaradi začasnih prekinitev navedenih postopkov naj bi sicer svet okrožja Wexford ocenil za nekoristno, da bi zoper zadevno osebo pridobil nalog, da bi jih preprečil. Nazadnje, ti postopki so bili predmet odločbe o izdaji dovoljenja z dne 24. januarja 2001, ki jo je sprejela navedena vlada.

63 V obravnavanem primeru Sodišče meni, da iz elementov iz spisa pravno zadostno izhaja, da so se postopki komercialnega skladiščenja odpadkov v kraju Pembrokestown med letom 1995 in januarjem 2001 izvajali brez vsakršnega dovoljenja in v škodljivih razmerah za obrežne prebivalce, ne da bi pristojni organi sprejeli ustrezne ukrepe za prekinitev teh postopkov in ne da bi bili ti postopki predmet dovolj učinkovitih kazenskih ukrepov z odvračalnim učinkom. Ravno tako je dokazano, da je EPA lastniku tega mesta 24. januarja 2001 izdala dovoljenje, ki ga določa WMA 1996.

? Nezakonito izkoriščanje mestnega odlagališča v kraju Powerstown v okrožju Carlow (pritožba 1999/4351)

64 Komisija v tožbi navaja, da mestno odlagališče v kraju Powerstown v okrožju Carlow od leta 1975 naprej obratuje brez dovoljenja, in čeprav je bila 27. februarja 1998 na podlagi WMA 1996 vložena zahteva za dovoljenje, do 23. februarja 2000 ni bila izdana še nobena odločba, medtem ko je naprava od vložitve zahteve nadaljevala z obratovanjem.

65 Ne da bi irska vlada izpodbijala te trditve, se irska vlada sklicuje na odločbo EPE z dne 24. marca 2000, ki je dovolila navedeno odlagališče.

— Nezakonito izkoriščanje naprave za skladiščenje in obdelavo odpadkov v kraju Cullinagh, Fermoy, v okrožju Cork (pritožba 1999/4478)

66 Komisija trdi, da je svet okrožja Cork od leta 1991 naprej dopuščal, da je zasebni subjekt brez dovoljenja izkoriščal napravo za skladiščenje in obdelavo odpadkov v kraju Cullinagh, na območju s podtalnimi vodami, ne da bi zagotovil prenehanje teh postopkov in njihovo kaznovanje kljub zaporednim zavrnitvam zahtev za urbanistično dovoljenje, ki jih je ta subjekt vložil med letoma 1991 in 1994.

67 Irska vlada potrjuje, da je bila aprila 2002 sprejeta odločba, ki je zaradi 6500 ton odpadkov na leto dovolila začetek navedenega izkoriščanja postopkov predelave. Vendar ta odločba ni predložena. Po mnenju navedene vlade ni bilo dokazano nobeno onesnaženje podtalnih voda z zadevno napravo, odločba o dovoljenju pa zahteva, da se izvede postopek nadzora in presoje njihove kakovosti. Urbanistična dovoljenja naj bi svet okrožja Cork odobril, nato pa naj bi jih pritožbeni organ razveljavil.

68 V teh okoliščinah Sodišče meni, da je bilo pravno zadostno dokazano, da se je vsaj leta 1991 in aprila leta 2002 izvajalo izkoriščanje brez dovoljenja mesta za skladiščenje in obdelavo odpadkov na območju, kjer nevarnost onesnaženja podtalnih voda ni mogla biti izključena, ne da bi pristojni organi sprejeli potrebne ukrepe za preprečitev tega izkoriščanja in ne da bi bilo tako izkoriščanje

sankcionirano. Kot izhaja iz prejšnje točke, irska vlada sicer priznava, da so navedeni organi podelili urbanistična dovoljenja za te naprave v obdobju, v katerem so bile te naprave brez dovoljenja, ki ga določa Direktiva.

— Nezakonita odlaganja odpadkov in izkoriščanje obratov za obdelavo odpadkov na polotoku Poolbeg v Dublinu (pritožba 1999/4801)

69 Komisija na eni strani trdi, da so pristojni organi mesta Dublin od leta 1997 naprej dopuščali odlaganja odpadkov od gradnje in rušenja na zelenem območju na polotoku Poolbeg, ne da bi zagotovili prenehanje teh odlaganj ali ta odlaganja sankcionirali in, še manj zadevne odpadke odstranili. Na drugi strani naj bi isti organi dopuščali nezakonito izkoriščanje dveh naprav za obdelavo kovinskih odpadkov na tem polotoku, ne da bi zagotovili prenehanje takega izkoriščanja ali tako izkoriščanje kaznovali, ampak so zadevnim napravam celo naklonili finančno podporo Skupnosti.

70 Glede zgoraj navedenih naprav je irska vlada v dopisih z dne 12. decembra 2000 in z dne 26. junija 2001, ki sta sledila zahtevam Komisije po podatkih, navedla, da sta bili zahtevi za dovoljenje, ki sta bili vloženi 23. septembra in 15. oktobra 1998, predmet odločb o dovoljenju z dne 3. avgusta 2000 in z dne 1. marca 2001. Glede pomoči Skupnosti navedena vlada v odgovoru na tožbo navaja, da so bile dodeljene pomotoma.

71 Poleg tega irska vlada trdi, da je v preteklosti obstajalo samo eno divje odlagališče in da je bilo mesto obnovljeno pred iztekom roka, dodeljenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ter da na tem mestu ni nobene sledi o škodi za okolje. Kršiteljev naj ne bi bilo mogoče kaznovati, ker niso bili opredeljeni.

72 Komisija v repliki navaja, da iz podrobnih podatkov, ki jih je prejela od pritožnikov, ki so imeli običajne stike z Dublin Port Company, ki skrbi za polotok Poolbeg, in z Dublin Corporation, ki je odgovorni organ na področju ravnanja z odpadki, ter iz fotografij, ki jih je predložila sama, izhaja, da naj bi se odlaganja odpadkov nadaljevala do začetka leta 2000 in da naj bi irski organi dejansko popravili zadevno mesto šele ob koncu tega leta.

73 V dupliki irska vlada izpodbija te trditve Komisije in meni, da fotografije, ki jih je ta predložila , ne zadoščajo za utemeljitev teh trditev.

74 Sodišče na eni strani meni, da je irska vlada v dopisih z dne 12. decembra 2000 in z dne 26. junija 2001 priznala, da so bila v preteklosti na zadevnem območju izvršena številna odlaganja gradbenega odpadnega materiala, in navedla, da naj bi bila ta odlaganja izravnana, da bi služila kot temeljni gradbeni material za platformo spajanja kanalizacij. Na drugi strani so trditve pritožnikov in fotografije, ki jih je predložila Komisija, dovolj natančne in podrobne, tako da navedena vlada ne bi mogla vztrajati pri trditvah, da očitana dejanja niso dokazana, ne da bi vsebinsko in podrobno izpodbijala podatke, ki jih je predložila Komisija, ter ne da bi svoje trditve podprla s konkretnimi dokazi.

75 Sodišče ob upoštevanju zgoraj navedenega meni, da je pravno zadostno dokazano, da so pristojni organi mesta Dublin od leta 1997 do leta 2000 dopuščali nezakonito odlaganje gradbenega odpadnega materiala na zelenem območju na polotoku Poolbeg, ne da bi zagotovili prenehanje teh postopkov in ne da bi zadevne odpadke odstranili. Navedeni organi so na navedenem polotoku prav tako dopustili tako izkoriščanje brez dovoljenja dveh naprav za obdelavo odpadkov do 3. avgusta 2000

in do 1. marca 2001, do datumov, ko sta bili zahtevi za dovoljenje za njuno izkoriščanje odobreni, ne da bi zagotovili prenehanje tega izkoriščanja in ne da bi bile sprejete sankcije zoper izkoriščevalca. Ti napravi sta bili med drugim deležni denarne podpore Skupnosti.

— Nezakonito izkoriščanje mestnih odpadkov v krajih Tramore in Kilbarry v okrožju Waterford (pritožba 1999/5008)

76 Iz dokumentov in odgovorov, ki sta jih predložili stranki, izhaja, da je odlagališče v kraju Tramore, ki nezakonito obratuje od leta 1930 naprej, blizu posebnega območja varstva v smislu Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 103, str. 1) ter da se deloma nahaja na območju, ki je bilo predlagano za območje nacionalne dediščine in za posebno ohranitveno območje v smislu Direktive 92/43. Iz navedenih dokumentov izhaja tudi, da je zahteva za dovoljenje v zvezi s tem odlagališčem, ki je bila predložena šele 30. septembra 1998, pripeljala do pozitivne odločbe EPE z dne 25. septembra 2001.

77 Odlagališče v kraju Kilbarry, ki obratuje od začetka leta 1970 naprej, je blizu močvirnatega območja, predlaganega za mesto naravne dediščine, in posega na območje, za katero so se nekoč zanimali znanstveniki. Na podlagi zahteve za dovoljenje, vložene dne 30. septembra 1997, ki se je nanašala nanj, je EPA sprejela pozitivno odločbo z dne 19. oktobra 2001.

78 Po mnenju Komisije je nezakonito izkoriščanje teh dveh odlagališč poleg tega zelo škodljivo vplivalo na okolje, in sicer zlasti s posegi v sosednja močvirja in z zmanjšanjem njihove površine, ki je temu sledilo.

79 Irska vlada v dopisu, ki ga je 30. novembra 2000 naslovila na Komisijo kot odgovor na njeno zahtevo po podatkih, trdi, da je zmanjšanje močvirnatega območja, ki je ob odlagališču v kraju Kilbarry, nastopilo deset let prej. Glede zatrjevanih škodljivih vplivov za okolje ta vlada zanika vsakršen velik negativen učinek odlagališča v kraju Tramore na sosednje posebno območje varstva, vendar pa, nasprotno, priznava, da naj bi EPA izrazila zaskrbljenost glede odlagališča v kraju Kilbarry.

80 Irska vlada v obrambo poleg tega navaja, da po spremembi meja posebnega ohranitvenega območja v kraju Tramore, ki jo je izvedel Duchas, organ, odgovoren za ohranjanje narave, odlagališče ne posega več na to območje. Poleg tega navaja, da so vsi škodljivi vplivi za okolje in zlasti za različna ekološko občutljiva območja, ki so ob zadevnih odlagališčih, od takrat naprej primerno obravnavani v odločbah za dovoljenje z dne 25. septembra in 19. oktobra 2001.

81 Sodišče glede tega meni, da irska vlada priznava, da odlagališče v kraju Kilbarry posega v sosednje močvirje in povzroča zmanjšanje njegove površine, ki temu sledi .

82 Glede odlagališča v kraju Tramore iz dopisa, ki ga je 29. maja 2000 izdal irski organ, ki skrbi za varstvo narave, izhaja, da svetu okrožja Waterford očita, da to odlagališče posega na posebno ohranitveno območje, ki se mu povzroča škoda. Isti organ je 20. julija 2000 sprejel osnutek načrta ohranitve, ki ga je prav tako predložila Komisija in potrjuje, da so se posegi na to območje izvršili po letu 1993, pri čemer so povzročili resno škodo temu območju in škodljivo vplivali na prostor, ki meji na navedeno odlagališče. Fotografije iz maja 2001, ki jih je predložila Komisija, prikazujejo prav tako odpadke, ki so ob dovozu k temu odlagališču in posegajo v bližnjo naravo.

83 Nazadnje, nekatere ugotovitve inšpekcijskih poročil, sestavljenih v okviru postopkov za odobritev dovoljenja za ti odlagališči, ugotovitve odločb o dovoljenju in različni posebni pogoji, ki jih ti nalagata, potrjujejo, da je obratovanje navedenih odlagališč povzročilo precejšnjo škodo okolju, zlasti vodam. Dejansko spoštovanje različnih pogojev, ki sta jih naložili navedeni odločbi, zajema poleg tega sprejetje izvršilnih ukrepov in izvedbo del, tako da izdaja dovoljenj ne zagotavlja, da naj bi se takoj preprečili škodljivi vplivi za okolje, ki so rezultat izkoriščanja dveh zadevnih odlagališč. V ostalem je zlasti letno okoljsko poročilo, ki ga je svet okrožja Waterford v skladu z zahtevami odločbe o dovoljenju, ki se nanaša na odlagališče v kraju Tramore, sestavil v oktobru 2002, potrdilo to ugotovitev.

84 Sodišče ob upoštevanju zgoraj navedenega meni, da je pravno zadostno dokazano, da sta mestni odlagališči v krajih Tramore in Kilbarry, katerih odprtje sega v trideseta in sedemdeseta leta, nadaljevali z nezakonitim obratovanjem do 25. septembra in 19. oktobra 2001, ko je EPA ugodila zahtevi za dovoljenje, ki sta se nanašali na odlagališči ter sta bili vloženi 30. septembra 1998 in 30. septembra 1997. Poleg tega je pravno zadostno dokazano, da sta navedeni odlagališči posegali v občutljiva močvirja, ki so posebnega ekološkega pomena, inr povzročili zlasti poslabšanje navedenih območij in zmanjšanje njihove površine ter da sta že na začetku imeli zelo škodljive vplive za okolje, ki samo zaradi izdaje zgoraj navedenih dovoljenj niso popolnoma prenehali, kot izhaja iz prejšnje točke.

— Nezakonito izkoriščanje naprav za obdelavo odpadkov v krajih Lea Road in Ballymorris v okrožju Laois (pritožba 1999/5112)

85 Komisija navaja, da so pristojni lokalni organi dopuščali, da zasebni subjekt od osemdesetih let naprej nezakonito izkorišča napravi za obdelavo odpadkov v opuščenih kamnolomih v krajih Lea Road in Ballymorris blizu kraja Portarlington v

okrožju Laois, ki obe sta v povodju reke Barrow, ki je pomemben vodni vir, s tem da navedeni organi niso zagotovili ne prenehanja ne kaznovanja teh dejavnosti.

86 Irska vlada je v dopisu, ki ga je 28. novembra 2000 naslovila na Komisijo, priznala, da so se dejavnosti ravnanja z odpadki res izvajale na teh dveh mestih brez zahtevanega dovoljenja, vendar v obrambo navaja, da ji je svet okrožja Laois septembra 2001 potrdil, da je medtem v kraju Lea Road vsaka dejavnost prenehala. V zvezi s krajem Ballymorris navaja, da je EPA februarja 2002 objavila osnutek odločbe, ki je zavrnila zahtevano dovoljenje.

87 V repliki Komisija izpodbija, da naj bi izvedeni postopki ravnanja z odpadki v kraju Lea Road prenehali. V zvezi s tem je predložila različna poročila, ki jih je inšpekcija napisala po obisku mesta, med katerimi je eno s 6. junija 2002 in so mu priloženi fotografski negativi, ki dokazujejo, da so na tem območju vsaj do tukaj navedenega datuma potekale pomembne dejavnosti ravnanja z odpadki in njihovega skladiščenja. Komisija je prav tako predložila različna inšpekcijska poročila in fotografske negative, ki dokazujejo obsežnost postopkov ravnanja z odpadki v kraju Ballymorris.

88 Irska vlada v dupliki, ki jo je v sodnem tajništvu Sodišča vložila 10. januarja 2003, navaja, da se odločbo v zvezi z zahtevo za dovoljenje, ki se nanaša na kraj Ballymorris, pričakuje marca 2003.

89 Sodišče ob upoštevanju zgoraj navedenega meni, da je pravno zadostno dokazano, da so pristojni irski organi dopuščali, da zasebni subjekt od osemdesetih let naprej izkorišča brez dovoljenja pomembni napravi za obdelavo odpadkov v opuščenih

kamnolomih v krajih Lea Road in Ballymorris blizu Portarlingtona v okrožju Laois; napravi sta v povodju reke Barrow, ki je pomemben vodni vir, pri čemer navedeni organi niso zagotovili ne prenehanja ne sankcioniranja teh dejavnosti.

— Nezakonito izkoriščanje mestnih odlagališč v krajih Drumnaboden, Muckish in Glenalla v okrožju Donegal (pritožba 2000/4408)

90 Med strankama ni sporno, da je bilo z odločbo sveta okrožja Donegal z dne 26. aprila 1999 po tem, ko je bilo mestno odlagališče v kraju Drumnaboden predmet zahteve za dovoljenje, vložene 30. septembra 1998 na podlagi WMA 1996, odločeno o zaprtju tega odlagališča. Zaradi tega je ta organ odločil, da se nadaljujejo dejavnosti mestnih odlagališč v krajih Muckish in Glenalla, ki sta se zaprli malo pred 1. marcem 1999, zadnji dan, ko je bilo na podlagi navedenega zakona za vsako obstoječe mestno odlagališče potrebno dovoljenje. Zato so se ponovno začele dejavnosti ravnanja z odpadki na teh dveh zadnjih odlagališčih, medtem ko sta bili zahtevi za njuno dovoljenje vloženi šele 5. oktobra 1999. Kljub pozni vložitvi teh zahtev EPA ni ugovarjala nadaljevanju dejavnosti teh odlagališč.

— Nezakonita odlaganja in skladiščenja odpadkov v kraju Carlingford Lough, Greenore, v okrožju Louth (pritožba 2000/4145)

91 Komisija trdi, da so irski organi od leta 1990 naprej dopuščali nezakonita odlaganja odpadkov od gradnje in rušenja ob morju v kraju Carlingford Lough, Greenore, v okrožju Louth, ne da bi zagotovili prenehanje in sankcioniranje teh postopkov, še manj pa odstranitev teh odpadkov.

92 Irska vlada je v dopisu, ki ga je 9. aprila 2001 naslovila na Komisijo, navedla, da je Department of the Marine and Natural Resources menil, da bi se lahko ravnanje z odpadki rešilo v okviru lokalnega razvojnega načrta, ki se ga je preučevalo. Poleg tega je Department of the Environment and Local Government predal Komisiji prepis poročila z dne 23. oktobra 2000, v katerem so odpadki, odloženi v kraju Carlingford Lough, opredeljeni kot odpadki od rušenja.

93 Irska vlada v odgovoru na tožbo navaja, da ta presoja ni pravilna. Na podlagi odvzema vzorcev januarja 2002 na zahtevo sveta okrožja Louth, naj bi se izkazalo, da so bili na mestu materiali iz skal in kamnov iz kamnoloma ter da jih je na tem kraju odložilo podjetje Greenore Port za utrditev tal, tako da naj tam ne bi bilo izločanja odpadkov. Poleg tega naj bi se zdaj nameravalo te materiale uporabiti v okviru gradnje nasipa.

94 V obravnavanem primeru Sodišče meni, da iz predloženih dokazov Komisije, med katerimi so zlasti dopisi pritožnikov in Department of the Marine and Natural Resources, inšpekcijski poročili uradnikov tega ministrstva, narejeni na podlagi inšpekcij, opravljenih na mestu v letih 1993 in 1997, ter različne fotografije iz januarja 2002, izhaja, da so zadevne odpadke sestavljali odpadki od rušenja ter zlasti armirani beton in železni odpadki. Iz navedenih dokazov prav tako pravno zadostno izhaja, da je zasebni subjekt od leta 1990 naprej nezakonito odlagal in skladiščil take odpadke od rušenja in gradnje ob morju v kraju Carlingford Lough ter da so pristojni irski organi vsaj do januarja 2002 dopuščali tak položaj, ne da bi zagotovili prenehanje in sankcioniranje teh dejavnosti ali da bi odstranili zadevne odpadke.

— Zbiranje odpadkov s strani zasebnih podjetij v občini Bray v okrožju Wicklow (pritožba 2000/4157) brez dovoljenja ali registracije

95 Komisija trdi, da je mestni svet občine Bray v januarju 2000 odločil, da ne bo več prevzemal zbiranja gospodinjskih odpadkov, in prebivalce pozval, naj se obrnejo na zasebne zbiralce s seznama, ki jim je bil poslan. Po mnenju Komisije ti zbiralci niso bili registrirani oziroma niso imeli dovoljenja v smislu člena 12 Direktive, ker ta določba ni bila prenesena v irsko pravo.

96 V dopisu, ki ga je irska vlada 4. oktobra 2000 naslovila na Komisijo, je na eni strani navedeno, da je občina Bray imela register vseh zbiralcev odpadkov, delujočih na njenem ozemlju. Na drugi strani je obvestila Komisijo o prihodnjem sprejetju predpisov, ki bodo zbiranje odpadkov na Irskem podredili sistemu dovoljenja.

– Nezakonita odlaganja odpadkov v krajih Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Boga in Castletown v okrožju Waterford (pritožba 2000/4633)

97 Komisija v tožbi trdi, da naj bi svet okrožja Waterford vsaj do decembra 2001 dopuščal nezakonita odlaganja različnih odpadkov, v glavnem od gradnje in rušenja, na več močvirnatih območjih navedenega okrožja, in sicer v krajih Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Boga in Castletown, ne da bi zagotovil prenehanje in sankcioniranje teh dejavnosti ter odstranitev teh odpadkov.

98 Irska vlada v odgovoru na tožbo, ki jo je 19. avgusta 2002 vložila pri Sodišču, trdi, da je ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, vsakršno odlaganje v krajih Pickardstown, Castletown in Ballygunner Boga prenehalo. Svet okrožja Waterford naj bi sprejel ukrepe, da bi dosegel odstranitev odpadkov, odloženih na prvih dveh območjih. Tretje območje naj bi bilo medtem že zasejano s travo in po mnenju navedenega sveta odstranitev odpadkov ne omogoča, da bi se na zadevnem močvirnatem območju vzpostavilo prvotno stanje. Poleg tega ta vlada navaja, da so se januarja 2002 glede kraja Ballynattin po tem, ko je ukaz navedenega sveta, ki je odredil prenehanje vsakega odlaganja in odstranitev odpadkov, ostal brez učinka, začeli postopki.

99 V utemeljitev replike je Komisija predložila fotografske negative iz septembra 2002, ki dokazujejo obstoj odpadkov od rušenja v krajih Ballynattin, Pickardstown in Castletown in poteke gradnje na prvem od teh območij.

100 V dupliki, vloženi pri Sodišču 10. januarja 2003, irska vlada navaja, da so bila odlaganja odpadkov v krajih Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Boga in Castletown izvršena na površinah 0,1, 0,8 in 0,4 hektarja ter 1 hektar, kar je 0,15 %, 27 %, 6 % in 17 % zadevnih močvirnatih območij. Za kraj Ballynattin naj bi sklep Circuit Court zahteval odstranitev odpadkov in porušenje potekajoče gradnje, decembra 2002 pa naj bi bila pri tem sodišču vložena tožba, v kateri naj bi bila predlagana zaporna kazen za lastnika odlagališča. Ker je bil svet okrožja Waterford nedavno obveščen o novih odlaganjih odpadkov v kraju Castletown, naj bi zahteval odstranitev odloženih odpadkov na tem območju in v kraju Pickardstown.

101 Sodišče ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega meni, da je pravno zadostno dokazano, da so bila na različnih močvirnatih območjih okrožja Waterford, in sicer v krajih Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Boga in Castletown, na pobudo

zasebnih subjektov izvršena odlaganja odpadkov, v glavnem od gradnje in rušenja, ter da lokalni pristojni organ na dan izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ni zagotovil prenehanja in sankcioniranja teh odlaganj niti odstranitve zadevnih odpadkov, kar se je poleg tega nadaljevalo še po vložitvi te tožbe.

Kršitev členov 9 in 10 Direktive

— Trditve strank

102 Komisija navaja, da je v skladu s členoma 9 in 10 Direktive treba vse postopke obdelave odpadkov od leta 1977 naprej izvajati na podlagi dovoljenja. Takšno dovoljenje, ki je izdano za uporabo člena 4 Direktive in ki mora določiti pogoje, v skladu s katerimi morajo biti navedeni postopki za varovanje okolja, bi moralo biti nujno izdano vnaprej.

103 Na Irskem so po mnenju Komisije številni postopki obdelave mestnih odpadkov izvedeni brez dovoljenja, kot na primer to potrjujejo primeri odlagališč v krajih Powerstown, Tramore in Kilbarry, navedeni v pritožbah 1999/4351 in 1999/5008.

104 Poleg tega naj bi bilo trajanje obravnavanja zahtev za dovoljenje, ki so bile vložene na podlagi WMA 1996 in zadevajo obstoječe naprave, predolgo, medtem ko so te naprave med postopkom za pridobitev dovoljenja sistematično nadaljevale obratovanje. Tako naj bi iz odgovora, ki ga je irska vlada naslovila na Komisijo

23. februarja 2000, izhajalo, da sta do 2. februarja 2002 ostali nerešeni 102 zahtevi od 137 zahtev za dovoljenje te vrste. Za odlagališči v krajih Muckish in Glenalla, ki ju obravnava pritožba 2000/4408, naj bi EPA celo dopuščala, da se izkoriščanje nadaljuje brez zahteve za dovoljenje, vložene v rokih, ki jih je predvidel navedeni zakon.

105 Po mnenju Komisije Irska s tem, da mestnih odlagališč, zaprtih pred iztekom navedenih rokov, ni podredila postopku za pridobitev dovoljenja, določenim s členom 9 Direktive, prav tako ni izpolnila svojih obveznosti.

106 Glede obdelave odpadkov s strani zasebnih subjektov Komisija trdi, da irski organi na različnih stopnjah dopuščajo tudi, da se v številnih krajih ozemlja nadaljujejo postopki brez dovoljenja, ne da bi zagotovili njihovo prenehanje in sankcioniranje, kot naj bi izhajalo zlasti iz preiskave pritožb 1997/4705, 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 in 2000/4633. Izjemoma naložene sankcije naj bi ostale brez vsakega odvračalnega učinka, kot potrjuje zlasti preizkus pritožbe 1997/4847. Tako naj bi se netežavne subjekte vzpodbudilo, da po enostavnem ekonomskem izračunu nadaljujejo nezakonito dejavnost, medtem ko naj bi bili njihovi konkurenti, ki se podrejajo zahtevam Direktive, kaznovani.

107 Pri zahtevi za dovoljenje ali urbanistično dovoljenje, ki se nanaša na obstoječe nezakonite naprave, naj bi poleg tega pristojni irski organi dopuščali nadaljevanje zadevnih dejavnosti, ker dovoljenje, ki se končno dodeli, pokriva v istih primerih prejšnje nepravilnosti, kot naj bi to razkrival preizkus zlasti pritožb 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112 in 2000/4145. V primeru iz pritožbe 1997/4705 naj bi EPA celo priznala, da dejavnost zasutja na močvirnatem območju pomeni isto kot predelava in da v tej okoliščini na podlagi nacionalnega prava ni potrebno nobeno dovoljenje.

108 V odgovoru na tožbo irska vlada glede postopkov v zvezi z mestnimi odlagališči navaja, da je konec septembra 2001 samo še štirinajst delujočih mestnih odlagališč potrebovalo dovoljenje in da je bila okoliščina popolnoma urejena 29. novembra 2002, na dan, ko je bilo izdano zadnje dovoljenje. Trajanje obravnavanja zahtev naj bi bilo glede tega običajno, ob upoštevanju navala sočasnih zahtev v zvezi z obstoječimi napravami, zapletenosti spisov in teže postopka za pridobitev dovoljenja. Primer odlagališč v krajih Glenalla in Muckish naj bi bil izjemen.

109 Poleg tega člen 9 Direktive po mnenju irske vlade ne zahteva, da bi se za napravo, zaprto pred iztekom zakonitega roka, v katerem mora biti vložena zahteva za dovoljenje, moralo retroaktivno zahtevati dovoljenje.

110 Glede odpadkov, ki jih obdeluje zasebni sektor, navedena vlada zanika, da naj bi obstajala splošna težnja irskih organov, da dopuščajo postopke brez dovoljenja. Tako naj bi bilo med majem 1998 in avgustom 2002 vloženih 651 zahtev za dovoljenje izkoriščanja, ki so se nanašale na obstoječe ali nameravane dejavnosti, izdanih pa naj bi bilo 384 dovoljenj.

111 WMA 1996 naj bi določal primerne globe in kazni zapora, pri čemer naj bi bile kršitve določb tega zakona sankcionirane. V odgovoru na tožbo, vloženem pri Sodišču 19. avgusta 2002, irska vlada trdi, da iz podatkov, ki jih ni predložila, vendar ji jih je sporočilo 33 od 34 pristojnih lokalnih organov, izhaja, da je bilo od maja 1996 naprej sestavljenih več kot 930 obvestil, v katerih je bilo odrejeno, naj se preneha s postopki brez dovoljenja in naj se zadevni odpadki prenesejo na napravo, ki ima dovoljenje, ter 76 obvestil, v katerih so bila odrejena druga dejanja, medtem ko so navedeni organi od leta 1998 naprej uspešno izpeljali 111 postopkov, 84 postopkov pa še poteka. EPA naj bi na podlagi WMA 1996 sprožila 14 postopkov.

112 Sodišča naj bi celo izrekla različne obsodbe. V podporo tej trditvi je irska vlada predložila sodbo High Court z dne 31. julija 2002, s katero je bila kršilcem naložena ureditev območja v okrožju Wicklow, kjer so bili na odlagališču nezakonito odloženi nevarni odpadki bolnišnic. Sklicuje se tudi na sodbo, ki jo je izdalo Naas District Court, v kateri so bile izrečene tri kazni zapora za nezakonito posest odpadkov.

113 Glede konkretnih primerov, ki so bili navedeni v pritožbah, naslovljenih na Komisijo, irska vlada zanika, če so ta dejstva upoštevna v okviru tega postopka, da naj irski organi v zvezi s tem ne bi storili ničesar. Poleg tega pa naj Direktiva ne bi prepovedovala, da se postopki predelave, ki nimajo bistvene škode za okolje, ne bi smeli nadaljevati med postopkom za pridobitev dovoljenja. Dopis EPE z dne 20. marca 1998 naj bi izražal stanje irske zakonodaje v tem času, ker naj bi bile dejavnosti predelave odpadkov podrejene samo dovoljenju na podlagi Waste Management (Licensing) (Amendment) Regulations 1998, ki so začeli veljati 19. maja 1998.

– Presoja Sodišča

114 Za uvod je treba poudariti, da so bili na Irskem mestni odpadki podrejeni sistemu dovoljenj šele po sprejetju WMA 1996 in njegovih izvedbenih predpisov. Glede odpadkov, s katerimi so ravnali zasebni subjekti, iz nekaterih trditev irske vlade izhaja, da je bila njihova odstranitev podrejena takemu sistemu od leta 1980 naprej, njihova predelava pa šele od leta 1998 dalje.

115 Kot izhaja iz točk 22 in 23 te sodbe, je namen tožbe ugotoviti, da Irska ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ni spoštovala svojih obveznosti iz členov 9 in 10 Direktive, in sicer zagotoviti, da se vsi postopki obdelave odpadkov dejansko izvajajo na podlagi dovoljenja.

116 V zvezi tem je treba najprej opozoriti, da v skladu s členom 249, tretji odstavek, ES direktive zavezujejo vsako državo članico, ki je naslovnik, glede cilja, ki ga je treba doseči. Vendar v obravnavanem primeru člena 9 in 10 Direktive nalagata državam članicam jasno določene in nedvoumne obveznosti rezultata, na podlagi katerih morajo biti podjetja ali subjekti, ki izvajajo postopke odstranjevanja ali predelave odpadkov na ozemlju teh držav, imetniki dovoljenja. Iz tega izhaja, da je država članica izpolnila obveznosti glede navedenih določb samo, če je te pravilno prenesla v notranje pravo in če imajo zadevni subjekti tako zahtevano dovoljenje (v zvezi s predhodnimi dovoljenji za izkoriščanje naprav za sežiganje iz člena 2 Direktive Sveta 89/369/EGS z dne 8. junija 1989 o preprečevanju onesnaževanja zraka iz novih sežigalnic komunalnih odpadkov (UL L 163, str. 32) glej po analogiji sodbo z dne 11. julija 2002 v zadevi Komisija proti Španiji, C-139/00, Recueil, str. I-6407, točka 27).

117 Kot je v točkah od 27 do 29 sklepnih predlogov poudaril generalni pravobranilec, morajo torej države članice zagotoviti, da se uvedeni sistem dovoljenj dejansko uporablja in spoštuje, zlasti tako, da v ta namen izvajajo primeren nadzor ter zagotavljajo prenehanje in učinkovito sankcioniranje postopkov, izvršenih brez dovoljenja.

118 Treba je poudariti, da je namen sistemov dovoljenj iz členov 9 in 10 Direktive, kot izhaja iz besedila teh določb, da se omogoči pravilna uporaba člena 4 te direktive, zlasti tako, da se zagotovi, da postopki odstranjevanja in predelave, izvedeni na podlagi takih dovoljenj, ustrezajo različnim zahtevam, ki jih določa zadnjenavedena

določba. V ta namen morajo navedena dovoljenja zajemati določeno število pojasnil in pogojev, kot sicer določa člen 9 Direktive glede postopkov odstranjevanja. Mehanizmi dovoljenj iz navedenih členov 9 in 10 morajo nujno imeti predhoden značaj pred vsemi postopki odstranjevanja ali predelave (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2001 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-230/00, Recueil, str. I-4591, točka 16). V nasprotju s trditvami irske vlade posledica enostavne vložitve zahteve za dovoljenje ne more biti, da bi bili ti postopki usklajeni z zahtevami iz navedenih določb.

119 V zvezi s tem trditev irske vlade, da bi bilo za dejansko uporabo sistema dovoljenja, ki ga je uvedla nacionalna zakonodaja, potrebno prehodno obdobje, katerem morajo obstoječe naprave še naprej delovati, v okviru te tožbe ne more uspeti.

120 Države članice so namreč morale na podlagi člena 13 Direktive 75/442 sprejeti ukrepe, potrebne za uskladitev s to direktivo v štiriindvajsetih mesecih od njene vročitve. Glede tega je pomembno poudariti, da sta člena 9 in 10 Direktive nadomestila člen 8 Direktive 75/442 ter da sta z vidika nadaljevanja prej obstoječih obveznosti, ki so že določale sistem dovoljenj za naprave predelave, skladiščenja ali odlaganja odpadkov, te obveznosti povečala (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeno sodbo San Rocco, točka 37).

121 Irska vlada mora pravočasno sprožiti potrebne postopke, da bi v nacionalni pravni red prenesla najprej člen 8 Direktive 75/442, nato pa člena 9 in 10 Direktive, tako da bi bili ti postopki končani v rokih, ki sta jih določili ti direktivi ter da bi bile izpolnjene obveznosti rezultata, ki jih jasno in nedvoumno določajo navedene

določbe, in sicer da bi se zadevni postopki izvajali samo na podlagi zahtevanih dovoljenj. Ker je Irska sprejela ukrepe za prenos prepozno, se na njih ni mogoče sklicevati, da bi upravičili neizpolnitev obveznosti (glej po analogiji sodbo z dne 18. junija 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, C-60/01, Recueil, str. I-5679, točke 33, 37 in 39).

122 Na podlagi teh uvodnih pojasnil je treba ugotoviti, da glede mestnih odpadkov iz točke 108 te sodbe izhaja, da je irska vlada priznala, da ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, štirinajst delujočih odlagališč ni imelo dovoljenja.

123 Navedena vlada prav tako priznava, da so irski organi ob izteku navedenega roka sistematično dopuščali, da obstoječe naprave nadaljujejo svoje dejavnosti od dneva vložitve zahteve za dovoljenje do dneva sprejetja odločbe po preizkusu te zahteve. Kot izhaja iz točke 84 te sodbe, je bil takšen zlasti primer odlagališč v krajih Tramore in Kilbarry.

124 Poleg tega iz različnih dokumentov, predloženih Sodišču, izhaja, da so bili roki, ki so se praviloma iztekli, preden so bile take obstoječe naprave predmet odločbe o izdaji dovoljenja ali zavrnitvi, v tem obdobju dovolj pomembni, saj je irska vlada v dopisu, ki ga je 30. novembra 2000 naslovila na Komisijo, izrazila zaskrbljenost glede teh rokov.

125 Članek z naslovom „Waste Licensing 1997-2002: Lessons from the Application process", ki je bil leta 2002 objavljen v *Irish Planning and Environmental Law Journal* in ga je predložila irska vlada, potrjuje povprečno trajanje postopka

preizkusa zahtev za dovoljenje, ki je 808 dni. Iz točke 84 te sodbe izhaja, da so bila dovoljenja v zvezi z mestnima odlagališčema v krajih Tramore in Kilbarry, ki sta bili ustanovljeni v tridesetih in sedemdesetih letih, izdana šele po končanih postopkih, ki sta trajala 36 in 48 mesecev, čeprav sta navedeni odlagališči že v začetku povzročali zelo škodljive vplive okolju in škodo krajem, ki imajo poseben ekološki pomen.

126 Glede na zgoraj navedeni članek sta glavni vzrok take počasnosti skrajno povišano število sočasnih zahtev glede obstoječih območij, ki so pogosto na slabih legah in slabo nadzorovana, ter nezadostno število osebja EPE. Vendar kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 75 sklepnih predlogov, kadar država članica približno zadnjih dvajset let ne izpolni svoje obveznosti za dosego cilja, ki ga določa člen 9 Direktive, mora storiti vse, da bi čim prej popravila to neizpolnitev.

127 Iz vsega navedenega izhaja, da Irska ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, še ni izpolnila svoje obveznosti, ki jo je zavezovala od leta 1977 naprej, in sicer zagotoviti, da bi vsa mestna odlagališča imela zahtevano dovoljenje. Taka neizpolnitev, ki je rezultat izredno poznega prenosa člena 9 Direktive, sistematičnega opuščanja zahtev po prenehanju obstoječih dejavnosti brez dovoljenja med postopkom za pridobitev dovoljenja in neobstoja primernih ukrepov za zagotovitev pravočasne podreditve naprav končno uvedenemu notranjemu sistemu, je bila ob koncu navedenega roka hkrati splošna in trajna.

128 Glede mestnih odlagališč, ki so bila opuščena pred iztekom rokov, določenih za vložitev zahteve za dovoljenje na podlagi WMA 1996 in njegovih izvedbenih predpisov, zadošča ugotovitev, da Komisija ni navedla, da naj bi ta zakonodaja izvršila nepravilen prenos Direktive, ker ni določila, da morajo taka odlagališča imeti dovoljenje. Nasprotno, kot izhaja iz točke 22 te sodbe, je Komisija med predhodnim

postopkom in med postopkom pred Sodiščem poudarila, da je namen njene tožbe pokazati na slabosti pri konkretni uporabi nacionalnih določb, sprejetih zaradi prenosa Direktive, ne pa na neprenos Direktive. V teh okoščinah Komisija v okviru te tožbe ne more zahtevati, naj se ugotovi neizpolnitev obveznosti Irske, ker njeni upravni organi v okviru izvedbe WMA 1996 in njegovih izvedbenih predpisov, ki ne določajo take možnosti, teh opuščenih odlagališč niso podredili postopku za pridobitev dovoljenja, ki ga določa člen 9 Direktive.

129 Glede predelave odpadkov s strani zasebnih subjektov Sodišče meni, da so številni irski lokalni organi, kot izhaja iz ugotovitev v točkah 60, 63, 68, 75, 89, 94 in 101 te sodbe, dokazano dopuščali postopke brez dovoljenja, ki se nanašajo na velike količine odpadkov na številnih območjih ozemlja, pogosto za dolgo časa, ne da bi sprejeli primerne ukrepe za zagotovitev prenehanja teh postopkov, njihovega učinkovitega kaznovanja in za preprečitev njihove ponovitve.

130 Iz navedenih ugotovitev prav tako izhaja, da je tako vedenje trajalo do izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001.

131 Na eni strani, kot izhaja iz točk 118 in 119 te sodbe, okoliščina, da je bila v tem primeru zahteva za dovoljenje vložena glede obstoječe naprave, nikakor ne omogoča presoje, v nasprotju s prakso irskih organov, da je bilo zadoščeno zahtevam iz členov 9 ali 10 Direktive in da se je nadaljevanje zadevnih dejavnosti lahko dopuščalo med postopkom za pridobitev dovoljenja.

132 Na drugi strani, kot pravilno trdi Komisija, okoliščina, da je bilo v dveh konkretnih primerih, navedenih v točkah 63 in 75 te sodbe, dovoljenje končno izdano pred iztekom roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ne vpliva ne na dejstvo, da za nazaj glede zadevnih postopkov brez dovoljenja ni bila sprejeta nobena sankcija, ne na ugotovitev, da je v zadevnem obdobju na Irskem obstajala posplošena težnja pristojnih lokalnih organov, da dopuščajo primere nespoštovanja navedenih določb.

133 To dopuščanje, ki je, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 121 sklepnih predlogov, velik upravni problem, je bilo dovolj splošno in dolgotrajno, da bi lahko sklepali o obstoju prakse irskih organov, ki ne zagotavlja pravilne izvedbe členov 9 in 10 Direktive.

134 To presojo sicer potrjujejo različni dokumenti, ki jih je predložila Komisija. Zlasti iz posebne številčne analitične študije z naslovom *„Strategic review & outlook for Waste Management capacity and the impact on the Irish Economy"*, izdelane julija 2002, izhaja, da je bila mreža irskih naprav odstranjevanja odpadkov ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, blizu nasičenosti ter da je ta položaj spremljalo povečano število odlagališč in nezakonitih odlaganj. Enako ugotavlja The Institution of the Engineers of Ireland v dokumentu z naslovom *„National Waste management strategy"*, ki ga je ta irski vladi predložil januarja 2002 in v katerem se poudarja, da je povsod po irskem ozemlju raztreseno na stotine oziroma tisoče nezakonitih odlagališč.

135 Posebej glede okrožja Wicklow časopisni članki, objavljeni med 8. decembrom 2001 in 9. aprilom 2002 ter poročilo sveta tega okrožja z dne 7. septembra 2001 potrjujejo

zlasti, da je bilo v času, ko se je iztekel rok, določen v obrazloženem mnenju, pregledanih približno sto nezakonitih mest v tem okrožju, med katerimi so bila nekatera precejšnje velikosti in so vsebovala predvsem nevarne odpadke bolnišnic.

136 Ker je Komisija predložila dovolj dokazov, ki so razkrili, da so irski organi splošno in vztrajno dopuščali številne primere, ki pomenijo kršitev zahtev iz členov 9 in 10 Direktive, ne da bi zagotovili njihovo prenehanje in učinkovito sankcioniranje, bi morala Irska, kot izhaja iz točk od 42 do 47 te sodbe, vsebinsko ter podrobno izpodbijati te dokaze in posledice, ki izhajajo iz njih.

137 Upoštevati je treba, da Irska v obravnavanem primeru ni izpolnila te zahteve, ker se je omejila na splošne trditve, ki niso z ničimer utemeljene, kot so navedbe iz točk od 110 do 112 te sodbe, in na predložitev sodne odločbe, ki ne more biti upoštevna za presojo ravnanja irskih organov ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ker je bila izdana po izteku tega roka.

138 Irska vlada je v dupliki, ki jo je vložila pri Sodišču 10. januarja 2003, navedla, da je pred kratkim dala različne pobude, da bi podprla povezan pristop k uresničevanju okoljskih predpisov, ki vključujejo dodelitev sredstev lokalnim organom, kar bi omogočalo njihov nadzor nad izvajanjem teh predpisov, podreditev teh organov sistemu upravljanja z okoljem, ki ga je izdelala EPA, bolj strukturiran in učinkovitejši pristop glede nadzora, pripravo predloga zakona, ki bo vseboval zavezujoče določbe na področju okolja in ustanovitev posebne službe v ta namen. V članku, objavljenem 14. avgusta 2002 v časopisu Irish Times, ki ga je predložila Komisija,

je prav tako navedeno, da je irski minister za okolje naznanil, da je ustanovitev take službe med prednostmi glede na očitno potrebo, da se zagotovi strožje in bolj sistematično spoštovanje zakonodaje o odpadkih.

139 Iz zgoraj navedenega in iz ugotovitve v točki 127 te sodbe glede mestnih odlagališč izhaja, da je pravno zadostno dokazano, da Irska ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, na splošno in vztrajno ni izpolnjevala svoje obveznosti zagotoviti pravilno izvedbo členov 9 in 10 Direktive, tako da je treba v zvezi s tem sprejeti očitek Komisije.

Kršitev člena 12 Direktive

— Trditve strank

140 Komisija navaja, da so Waste Management (Collection Permit) Regulations 2001 (v nadaljevanju: Regulations 2001), ki so ji bili sporočeni 27. septembra 2001, izvedli hkrati pozen in nezadovoljiv prenos člena 12 Direktive. Regulations 2001 naj bi namreč določili 30. november 2001 za zadnji dan za vložitev zahtev za dovoljenje. S pridržkom vložitve zahteve za dovoljenje pred tem dnevom, naj bi bilo zadevnim subjektom dovoljeno, da nadaljujejo svoje dejavnosti do konca postopka. Posledica tega poznega prenosa naj bi bila, da se podjetja, ki zagotavljajo zbiranje in prevoz odpadkov, izognejo vsakršni zahtevi za dovoljenje ali registracijo, kot naj bi potrjevala dejstva, navedena v pritožbi 2000/4157.

141 Po mnenju irske vlade zagotavljajo Regulations 2001 pravilen prenos člena 12 Direktive in je zaradi njih neizpolnitev obveznosti prenehala. Glede ukrepov prenosa, ki jih je navedla Komisija, ta vlada trdi, da vložitev zahteve za dovoljenje pomeni najmanj registracijo v smislu navedenega člena 12, pojem, ki naj bi namreč pomenil preprosto formalno priglasitev organu, ne da bi bilo treba zadostiti predhodnim pogojem. Poleg tega naj primer, ki ga je izpostavila Komisija, ne bi izražal neizpolnitve obveznosti Irske.

— Presoja Sodišča

142 Člen 12 Direktive določa zlasti, da se podjetja, ki poklicno zbirajo ali prevažajo odpadke, vpišejo v evidenco pri pristojnih organih, kadar ne potrebujejo dovoljenja.

143 Irska vlada ne izpodbija trditve Komisije, v skladu s katero sistem dovoljenja, ki so ga Regulations 2001 uvedli prepozno, določa, da bo zbiranje odpadkov od 30. novembra 2001 naprej izvedeno v skladu z določbami dovoljenja, ki ga izda lokalni organ, in da mora biti vsaka zahteva za dovoljenje, ki se nanaša na obstoječe dejavnosti, vložena pred tem dnevom.

144 Iz tega izhaja, da ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, za postopke zbiranja odpadkov še ni bilo obvezno dovoljenje ali registracija. Čeprav domnevamo, da bi vsi zadevni subjekti vložili zahtevo za

dovoljenje na podlagi Regulations 2001 pred tem dnevom, česar irska vlada ni dokazala, vložitev take zahteve ne bi bila enaka registraciji v smislu člena 12 Direktive, kar je v nasprotju s trditvami irske vlade, in zato, ne bi zadostila zahtevam iz te določbe. Ta namreč državam članicam nalaga, naj izberejo med sistemom dovoljenja ali postopkom registracije in Irska se za drugo rešitev ni odločila.

145 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba očitek Komisije sprejeti glede ugotovitve, da Irska ni pravilno prenesla člena 12 Direktive.

Kršitev člena 5 Direktive

— Trditve strank

146 Komisija trdi, da Irska ni sprejela ustreznih ukrepov za vzpostavitev celovitega in primernega omrežja naprav za odstranjevanje odpadkov, ker številne naprave obratujejo brez dovoljenja in poleg tega povzročajo škodo okolju, kot potrjuje primer odlagališč v krajih Tramore in Kilbarry, ki je naveden v pritožbi 1999/5008.

147 Neprimernost irske mreže za odstranjevanje naj bi se prav tako kazala v dejstvu, da naj bi ta dosegla stopnjo nasičenosti, kar naj bi prispevalo k nezakonitim odlaganjem odpadkov na veliko.

148 Irska vlada izpodbija vsakršno kršitev člena 5 Direktive. Na eni strani naj Komisija ne bi dokazala neobstoja sistema dovoljenj v skladu s členom 9 te direktive ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001. Na drugi strani, če bi lahko izraz „primeren" lahko razlagali tako, da kaže na razpoložljiv in zadosten prostor, ki zadovoljuje trenutne potrebe odstranjevanja v državi članici, naj različni dokumenti, ki jih je predložila Komisija, da bi dokazala domnevno nezadostne zmogljivosti odstranjevanja na Irskem, ne bi bili prepričljivi. Komisija naj zlasti ne bi dokazala, da odpadki niso mogli biti odstranjeni zaradi nezadostnih zmogljivosti odlagališč, in okoliščina, da se nekatera od teh bližajo nasičenosti, naj ne bi bila neobičajna. Poleg tega naj ne bi upoštevala dejavnikov, kot so možnost porazdelitve zmogljivosti odstranjevanja med lokalnimi organi ali razširitev obstoječih odlagališč, načrti odprtja novih odlagališč, ki so v fazi preučevanja, ali razvoj infrastruktur predelave.

— Presoja Sodišča

149 Vzpostavitev celovitega in primernega omrežja naprav za odstranjevanje ob upoštevanju najboljše razpoložljive tehnologije brez presežnih stroškov, pričemer bi mreža morala omogočiti odstranjevanje odpadkov v eni izmed ustreznih in najbližjih naprav v skladu s členom 5 Direktive, je podrejena ciljem te direktive (sodba z dne 1. aprila 2004 v združenih zadevah Commune de Braine-le-Château in drugi, C-53/02 in C-217/02, Recueil, str. I-3251, točka 33).

150 V skladu s členom 9(1) Direktive mora vsako podjetje, ki izvaja postopke odstranjevanja, „[z]a izvajanje členov 4, 5 in 7“ te direktive pridobiti dovoljenje. Ta izraz pomeni, da je treba izvedbo člena 5 Direktive uresničiti zlasti z izdajo posamičnih dovoljenj (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Commune de Braine-le-Château in drugi, točke 40, 41 in 43).

151 Kot izhaja iz točke 139 te sodbe, Irska s tem, da je dopuščala, da veliko število obratov za odstranjevanje odpadkov obratuje brez dovoljenja, ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, na splošno in vztrajno ni izpolnjevala svoje obveznosti pravilne izvedbe člena 9 Direktive.

152 Kot upravičeno trdi Komisija, ta okoliščina zadostuje za sklep, da navedenega dne Irska ni izpolnila obveznosti, ki jih določa člen 5 Direktive.

153 Kot izhaja iz točk 118, 149 in 150 te sodbe je namen sistema dovoljenja, ki ga določa člen 9 Direktive, zagotoviti, da postopki odstranjevanja odpadkov izpolnjujejo različne cilje, ki jim Direktiva sledi. V ta namen morajo dovoljenja, kot izhaja iz besedila te določbe, vsebovati določeno število zahtev, ki se nanašajo zlasti na vrste in količine odpadkov, tehnične zahteve, potrebne varnostne ukrepe, mesto odstranjevanja in način obdelave.

154 Določbe, ki jih morajo vsebovati posamična dovoljenja, so skupaj z načrti ravnanja iz člena 7 Direktive očitno nepogrešljiv pogoj za vzpostavitev omrežja obratov za

odstranjevanje v skladu s členom 5 te Direktive, ki bo celovito in primerno, ob upoštevanju, kot določa ta določba, zlasti najboljših razpoložljivih tehnologij brez presežnih stroškov in geografskih pogojev ali potrebe po posebnih napravah za nekatere vrste odpadkov, s tem da se s pomočjo uporabe najprimernejših metod in tehnologij omogoči odstranjevanje v enem izmed najbližjih primernih obratov, da bi se zagotovila visoka raven varstva okolja in javnega zdravja.

155 Iz dokumentov, ki jih je predložila Komisija, zlasti iz poročila, navedenega v točki 92 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, in iz študije iz julija 2002, navedene v točki 134 te sodbe, izhaja, da je bilo irsko omrežje obratov za odstranjevanje, vzeto kot celota, ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, blizu nasičenosti in ni zadostovalo za absorbiranje odpadkov, proizvedenih v tej državi članici. Iz navedenih dokumentov izhaja, da je tak položaj spremljalo povečano število odpadkov in nezakonitih odlaganj po vsej državi.

156 Ugotoviti je treba, da Irska ni vsebinsko ter podrobno izpodbijala natančnih podatkov in okoliščin, ki jih vsebujejo različni dokumenti, ker se je omejila na to, da je na splošno podvomila v njihovo prepričljivost, ne da bi zadostila zahtevam, na katere je opozorjeno v točkah od 42 do 47 te sodbe.

157 V teh pogojih je treba ugotoviti, da Irska ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ni sprejela primernih ukrepov za vzpostavitev celovitega in primernega omrežja obratov za odstranjevanje, ki mora, kot izhaja iz člena 5

Direktive, celotni Skupnosti omogočiti, da zagotovi odstranjevanje svojih odpadkov, državam članicam pa, da se temu cilju približujejo posamično.

158 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba očitek Komisije glede kršitve člena 5 Direktive sprejeti.

Kršitev člena 4 Direktive

— Trditve strank

159 Komisija trdi, da podaljšan neobstoj delujočega sistema dovoljenja v skladu s členoma 9 in 10 Direktive njej zadošča za dokaz, da Irska ni sprejela potrebnih ukrepov za zagotovitev take predelave ali odstranjevanja odpadkov, da ne ogrožajo zdravja ljudi in brez uporabe postopkov ali načinov, ki bi lahko škodovali okolju, kot je bila zavezana na podlagi člena 4 (1) Direktive.

160 Ker je to zadnjo določbo treba razlagati v skladu s previdnostnim in preprečevalnim načelom, naj za njeno kršitev ne bi bila potrebna obstoječa dejanska škoda. V obravnavanem primeru naj bi, kot naj bi izhajalo zlasti iz preiskave pritožb 1997/4705, 1997/4792, 1999/4801, 1999/5008, 2000/4408, 2000/4145 in 2000/4633, nezakoniti postopki, ki so jih te prijavile, dejansko škodovali mestom s posebnim interesom in dejansko povzročali škodo okolju, ne da bi Irska sprejela potrebne

ukrepe za odpravo škode, zlasti s tem, da bi nadzorovala preureditev območij in primerno odstranjevanje ali predelavo nezakonitih odpadkov, odloženih na teh območjih.

161 Irska vlada naj ne bi izpolnila obveznosti, da prepove nenadzorovano odlaganje ali odstranjevanje odpadkov v skladu s členom 4(2) Direktive.

162 Glede prvega odstavka člena 4 irska vlada meni, da Komisija ni dokazala ne neobstoja sistema dovoljenj v skladu s členom 9 Direktive ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ne obstoja konkretne škode za okolje, za katero bi odgovarjali irski organi. Direktiva naj ne bi preprečevala, da bi se dovolila dejavnost odnašanja odpadkov na območjih, ki so ekološko občutljiva.

163 Komisija naj ne bi dokazala, da so irski organi opustili ureditev trajnih problemov, ki izvirajo iz prejšnjih dejavnosti. Izdana dovoljenja naj bi določala primerne ukrepe v zvezi z obstoječimi območji, kot so mesta Kilbarry, Tramore in Drumnaboden, navedena v pritožbah 1999/5008 in 2000/4408, medtem ko naj bi člen 22(7)(h) WMA 1996 določal opredelitev in ocenitev odlagališč, ki so se zaprla, preden so bila podrejena dovoljenju, s tem da bi se lahko izvedli morebitni ukrepi za vrnitev v prejšnje stanje, ob upoštevanju razmerja med stroški in učinkovitostjo.

164 Komisija naj prav tako ne bi dokazala kršitve člena 4(2) Direktive ob izteku roka, določenega v navedenem obrazloženem mnenju.

— Presoja Sodišča

165 Treba je spomniti, da je obveznost take odstranitve odpadkov, da se ne bi ogrozilo zdravje ljudi in da se ne bi povzročila škoda okolju, eden izmed ciljev politike Skupnosti na področju okolja ter da je namen člena 4 Direktive zlasti, da uresniči načelo iz druge povedi člena 174(2), prvi pododstavek, drugi stavek, ES, da je treba delovati preventivno ter na podlagi katerega morajo Skupnost in države članice s sprejetjem ukrepov zoper znana tveganja od začetka preprečiti, zmanjšati, in kolikor je mogoče odpraviti vire onesnaževanja ali škodljivih vplivov (glej sodbi z dne 5. oktobra 1999 v združenih zadevah Lirussi et Bizzaro, C-175/98 in C-177/98, Recueil, str. I-6881, točka 51, in z dne 4. julija 2000 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-387/97, Recueil, str. I-5047, točka 94).

166 Na eni strani navedeni člen 4 našteva različne cilje, ki jih države članice morajo spoštovati pri izvrševanju posebnih obveznosti, ki jim jih nalagajo določbe direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 23. februarja 1994 v zadevi Comitato di coordinamento per la difesa della Cava in drugi, C-236/92, Recueil, str. I-483, točka 12).

167 Glede tega iz izrazov v členu 9(1), prvi pododstavek, in člena 10 Direktive izhaja, da mora podjetje, ki izvaja postopke odstranjevanja ali predelave odpadkov, pridobiti dovoljenje zlasti „[z]a izvajanje“ njenega člena 4. Kot je bilo opozorjeno v točki 150 te sodbe, ta izraz pomeni, da se izvedba tega člena uresniči tako, da se izdajo posamična dovoljenja (zgoraj navedena sodba Commune de Braine-le-Château in drugi, točki 41 in 43).

168 Na drugi strani, čeprav člen 4, prvi odstavek, Direktive ne določa konkretne vsebine takih ukrepov, ki jih treba sprejeti, da se zagotovi odstranjevanje odpadkov, da ne ogrožajo zdravja ljudi oziroma povzročajo škode okolju, ostaja dejstvo, da ta določba, ki zajema samostojne obveznosti v primerjavi z obveznostmi, ki izhajajo iz drugih določb Direktive, ni nič manj zavezujoča za države članice glede cilja, ki ga je treba doseči, s tem da se jim pri oceni nujnosti takih ukrepov dopušča prosta presoja (zgoraj navedeni sodbi San Rocco, točka 67, in Komisija proti Grčiji z dne 4. julija 2000, točki 55 in 58).

169 Čeprav načeloma res ni mogoče iz neskladnosti dejanskega položaja s cilji, ki jih določa člen 4, prvi odstavek, Direktive, neposredno sklepati, da zadevna država članica nujno ni izpolnila obveznosti, ki jih nalaga ta določba, in sicer sprejeti take ukrepe, potrebne za zagotovitev odstranjevanja odpadkov, da ne ogrožajo zdravja ljudi oziroma povzročajo škode okolju, pa ni sporno, da lahko dolgotrajnost takega dejanskega položaja, zlasti kadar povzroča občutno poslabšanje okolja v daljšem obdobju brez posredovanja pristojnih organov, razkrije, da so države članice prekoračile prosto presojo, ki jim jo je daje ta določba (zgoraj navedena sodba San Rocco, točki 67 in 68).

170 V obravnavanem primeru je dokazano, kot izhaja iz točke 139 te sodbe, da Irska ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, na splošno in vztrajno ni izpolnjevala svoje obveznosti zagotavljanja pravilne izvedbe členov 9 in 10 Direktive.

171 Kot poudarja generalni pravobranilec v točki 98 sklepnih predlogov, ta okoliščina zadošča za ugotovitev, da Irska prav tako splošno in vztrajno ni izpolnjevala zahtev iz člena 4 Direktive, ki je določba, tesno povezana s členoma 9 in 10 te direktive.

172 Na eni strani, kot je bilo poudarjeno v točkah 118 in 167 te sodbe, je namen Direktive zagotoviti, da postopki odstranjevanja in predelave odpadkov, ki se izvajajo na podlagi takih dovoljenj, ustrezajo ciljem, določenim v členu 4, prvi odstavek, Direktive. Zato morajo navedena dovoljenja nujno vsebovati določeno število zahtev, kot to izrecno določa člen 9 Direktive, ki se glede tega nanaša zlasti na vrste in količine odpadkov, tehnične zahteve, potrebne varnostne ukrepe, mesto odstranjevanja in način obdelave. Iz tega izhaja, da nadzor takih zahtev za dovoljenje ter zahteve, pogoji in obveznosti, ki jih zajemajo ta dovoljenja, tvorijo sredstva za dosego ciljev, naštetih v navedenem prvem odstavku.

173 Na drugi strani iz člena 4(2) Direktive izhaja, da morajo države članice še posebej prepovedati vsako nenadzorovano odstranjevanje odpadkov.

174 V obravnavanem primeru splošno in vztrajno neizpolnjevanje obveznosti iz člena 4 Direktive, ki je bilo dokazano zaradi neupoštevanja zahtev iz njenih členov 9 in 10, poleg tega v nekaterih konkretnih primerih, ki jih je prijavila Komisija, spremlja neizpolnitev obveznosti, na katero je opozorjeno v točkah 168 in 169 te sodbe.

175 Iz točk 54, 55, 84, 94 in 101 te sodbe namreč izhaja, da je Irska ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, v dejanskih primerih, ki se trajno

niso skladali s cilji člena 4, prvi odstavek, Direktive in so povzročali precejšnje poslabšanje okolja, opustila sprejetje takih ukrepov, potrebnih za zagotovitev odstranjevanja zadevnih odpadkov, da ne ogrožajo zdravja ljudi oziroma povzročajo škode okolju, tako da je ta država članica prekoračila pravico proste presoje, ki ji jo daje ta določba.

176 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je očitek Komisije, ki temelji na kršitvi člena 4 Direktive, utemeljen.

Kršitev člena 8 Direktive

— Trditve strank

177 Po mnenju Komisije je Irska prav tako kršila člen 8 Direktive, ker ni pazila, ali imetniki odpadkov, ki so odstranjeni brez dovoljenja, te predajo zasebnemu ali javnemu zbiralcu oziroma podjetju, ki ima dovoljenje za izvajanje postopkov odstranjevanja ali predelave, oziroma sami zagotavljajo tako odstranjevanje ali predelavo po pridobitvi dovoljenja v skladu z zahtevami Direktive. Konkretni primeri kršitve te določbe naj bi izhajali zlasti iz preizkusa dejstev, navedenih v pritožbah 1997/4792, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 in 2000/4633.

178 Irska vlada trdi, da Komisija ni dokazala navedene neizpolnitve.

— Presoja Sodišča

179 Člen 8 Direktive, ki zagotavlja zlasti izvedbo načela, da je treba delovati preventivno, določa, da morajo države članice preveriti, ali imetniki odpadkov te predajo zasebnemu ali javnemu zbiralcu oziroma podjetju, ki izvaja postopke odstranjevanja in predelave odpadkov, oziroma ali ta imetnik sam zagotavlja predelavo ali odstranjevanje s tem, da se je prilagodil določbam direktive (zgoraj navedena sodba Lirussi in Bizarro, točka 52).

180 Prvič, treba je poudariti, da take obveznosti tvorijo vzporednico prepovedi puščanja, odmetavanja in nenadzorovanega odstranjevanja odpadkov, ki jo določa člen 4(2) Direktive, določba, katere kršitev s strani Irske je bila ugotovljena v točki 176 te sodbe (glej sodbo z dne 7. septembra 2004 v zadevi Van de Walle in drugi, C-1/03, ZOdl., str. I-7613, točka 56).

181 Drugič, podjetnika ali lastnika nezakonitega odlagališča je treba šteti za imetnika odpadkov v smislu člena 8 Direktive, tako da ta določba nalaga zadevni državi članici obveznost, naj glede tega sprejme potrebne ukrepe, da bodo odpadki predani zasebnemu ali javnemu zbiralcu oziroma podjetju za odstranjevanje, razen če lahko navedeni podjetnik ali lastnik sam zagotovi predelavo ali odstranjevanje (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo San Rocco, točka 108; sodbi z dne 9. septembra 2004 v zadevi Komisija proti Italiji, C-383/02, neobjavljena v ZOdl., točke 40, 42 in 44, ter z dne 25. novembra 2004 v zadevi Komisija proti Italiji, C-447/03, neobjavljena v ZOdl., točke 27, 28 in 30).

182 Sodišče je med drugim razsodilo, da obveznost ni izpolnjena, kadar se država članica omeji na odreditev zasega nezakonitega odlagališča in uvedbo kazenskega postopka zoper njegovega upravljavca (zgoraj navedena sodba San Rocco, točka 109).

183 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, kot upravičeno trdi Komisija, da Irska ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, ni izpolnila svoje obveznosti zagotoviti pravilno izvedbo člena 8 Direktive.

184 Kot izhaja iz točk 127 in 139 te sodbe, Irska namreč ob navedenem izteku roka na splošno in vztrajno ni izpolnjevala obveznosti zagotoviti pravilno izvedbo člena 9 Direktive, ker je dopuščala, da so podjetja brez dovoljenja, ki ga določa navedena določba, nadaljevala z dejavnostmi odstranjevanja odpadkov, ne da bi zagotovila prenehanje ali kaznovanje navedenih dejavnosti.

185 Torej je iz ugotovitve v prejšnji točki mogoče sklepati, da je Irska opustila zagotovitev, da se imetniki odpadkov prilagodijo njim naloženi obveznosti, da predajo te zasebnemu ali javnemu zbiralcu oziroma podjetju, ki izvaja postopke, naštete v Prilog i IIA ali IIB k Direktivi, ali da sami zagotovijo njihovo predelavo oziroma odstranjevanje s tem, da se prilagodijo določbam te direktive.

186 Poleg tega, iz ugotovitev v točkah 60, 89, 94 in 101 te sodbe izhaja, da je Irska ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, v različnih konkretnih zadevnih primerih opustila izpolnitev obveznosti, na katero je opozorjeno v točki 181 te sodbe.

187 Zato je treba očitek Komisije o kršitvi člena 8 Direktive sprejeti.

Kršitev členov 13 in 14 Direktive

— Trditve strank

188 Po mnenju Komisije nespoštovanje členov 9 in 10 Direktive neizogibno povzroči kršitev njenega člena 13, ki določa, da so podjetja, ki izvajajo ukrepe, navedene v členih od 9 do 12, podrejena rednim pregledom, in člena 14, ki se nanaša na evidenco, ki jo morajo voditi navedena podjetja.

189 Irska trdi, da ni kršila členov 9 in 10 Direktive. Poleg tega zanika, da ni izpolnila obveznosti izvajanja rednih pregledov. Člen 15 WMA 1996 naj bi pravilno prenesel člen 13 Direktive in v tej določbi ni nikjer določeno, da se morajo zahtevani pregledi izvesti samo glede upravljavcev, ki imajo dovoljenje. Po mnenju Irske naj ne bi bilo avtomatične povezave med dodelitvijo dovoljenja in vodenjem evidence, ki jo zahteva člen 14 Direktive.

— Presoja Sodišča

190 Glede na člen 13 Direktive se morajo redni ustrezni pregledi, ki jih zahteva ta določba, zlasti nanašati na podjetja, ki izvajajo ukrepe, navedene v členih 9 in 10 iste

direktive. Kot izhaja zlasti iz točke 118 te sodbe, morajo taka podjetja na temelju teh dveh določb pridobiti predhodno posamično dovoljenje, ki vsebuje določeno število zahtev in pogojev.

191 Vendar je treba ugotoviti, da pri nedodelitvi takih dovoljenj in torej neobstoju zahtev in pogojev, ki jih ta določajo glede danega podjetja, nadzori, ki naj bi bili izvedeni v podjetjih, domnevno ne morejo ustrezati zahtevam iz člena 13 Direktive. Bistveni namen nadzorov, predpisanih s to določbo, je namreč zagotoviti spoštovanje zahtev in pogojev, določenih v dovoljenju, izdanem v skladu s členoma 9 in 10 Direktive.

192 Enako je glede evidenc, ki jih vodijo podjetja, ki so navedena v teh dveh določbah ter morajo, kot določa člen 14 Direktive, zlasti označiti količine in naravo odpadkov ali način njihove obdelave. Taki podatki so potrebni, da bi omogočili nadzornemu organu, da zagotovi spoštovanje zahtev in pogojev, ki so določeni v dovoljenjih, dodeljenih v skladu z Direktivo, in ki se morajo po besedilu istega člena 9 zlasti nanašati na vse vrste in količine odpadkov ter na način obdelave.

193 V obravnavanem primeru iz točke 139 te sodbe izhaja, da Irska ob izteku dvomesečnega roka, določenega v obrazloženem mnenju iz leta 2001, na splošno in vztrajno ni izpolnjevala obveznosti zagotoviti pravilno izvedbo členov 9 in 10

Direktive. Iz tega izhaja, da ta država članica ni izpolnila v ustrezni meri svoje obveznosti, zagotoviti pravilno izvedbo členov 13 in 14 Direktive.

194 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je očitek Komisije o kršitvi teh dveh določb utemeljen.

Kršitev člena 10 ES

195 Poleg tega Komisija zahteva od Sodišča, naj ugotovi, da Irska ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES, ker ni odgovorila na dopis z dne 20. septembra 1999, katerega namen je bil pridobiti stališča o pritožbi 1999/4478.

196 Irska vlada ne zanika, da ni izpolnila obveznosti, ki izhajajo iz te določbe.

197 V zvezi s tem je treba poudariti, da so države članice dolžne na podlagi člena 10 ES Komisiji olajšati izpolnitev njene naloge, ki glede na člen 211 ES zajema zlasti skrb za uporabo določb in ukrepov, ki jih institucije sprejemajo v skladu s to pogodbo (glej zlasti sodbo z dne 13. decembra 1991 v zadevi Komisija proti Italiji, C-33/90, Recueil, str. I-5987, točka 18).

198 Iz tega izhaja, da so države članice dolžne sodelovati v dobri veri pri vsaki preiskavi Komisije na podlagi člena 226 ES in ji v ta namen predložiti vse zahtevane podatke (sodbi z dne 11. decembra 1985 v zadevi Komisija proti Grčiji, 192/84, Recueil, str. 3967, točka 19, in z dne 13. julija 2004 v zadevi Komisija proti Italiji, C-82/03, ZOdl., str. I-6635, točka 15).

199 V teh okološčinah je treba očitek Komisije o kršitvi člena 10 ES sprejeti.

200 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da:

— Irska s tem, da ni sprejela potrebnih ukrepov za zagotovitev pravilne izvedbe določb členov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 in 14 Direktive, ni izpolnila obveznosti iz teh določb;

— Irska s tem, da ni odgovorila na zahtevo po podatkih z dne 20. septembra 1999 glede postopkov v zvezi z odpadki v kraju Fermoy v okrožju Cork, ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES.

Stroški

201 Na podlagi člena 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala obsodbo Irske in ker ta s predlogi ni uspela, se Irski naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Irska s tem, da ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev pravilne izvedbe določb členov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 in 14 Direktive Sveta 75/442/EGS z dne 15. julija 1975 o odpadkih, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 91/156/EGS z dne 18. marca 1991, ni izpolnila obveznosti iz navedenih določb.**

2. **Irska s tem, da ni odgovorila na zahtevo po podatkih z dne 20. septembra 1999 glede postopkov v zvezi z odpadki v kraju Fermoy v okrožju Cork, ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES.**

3. **Irski se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi